

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Tuesday, February 28, 1995

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 5. (55-ieji metai) 1995 m. VASARIO-FEBRUARY 28 d. * DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS * 7722 George St., LaSalle, P.Q.. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA

B.N.

NEPAVYKO SUSITARTI DEL TAIKOS ČEČENIJOJE

Pasirodžius žinioms, kad per musulmonų šventąjį Ramdan laikotarpį buvo pristabdyti karo veiksmai Čečėnijoje ir ta proga pasikeitus belaisviais, perdavus žuvusiuosius, buvo tikimasi taikos derybų. Tačiau vasario 19 d. nei Rusijos, nei Čečėnijos karo vadovai išsitarimo neatvyko.

Naujas, nuožmus konflikto etapas, atrodo, neišvengiamas, nes Rusijos kariuomenė bandys palaužti čėčėnus, pūdami kaimyninius nuo Grozno miestus.

Rusijos karo vadas Anatoly Kulikov'as pareiškė, kad jis nepratęsias paliaubų ir kito kelio užbaigti ginkluotą konfliktą nesą...

Ar Radonojo Kryžiaus pagalbos konvojus, atvykęs į Grozną su 20 tonų maisto, ką nors reiškia? Ar ką nors reiškia, kad žadamas kitas tarptautinės pagalbos konvojus?

Karą pradėjo Rusija praeitų metų gruodžio mėn. 11 d., nes Čečėnija (jau nuo 1991 m.) reikalauja nepriklausomybės. Kodėl prez. Jelcin'ui staiga prireikė paskelbti tokį nepateisinamą ir žiaurų išpuolį?

PREZIDENTAS JELCIN'AS TEISINASI

Metinė, tradicinė Boris Jelcin'o kalba, vasario mėn. 16 d. Maskvoje buvo sekama su ypatingu

dėmesiu, nes paskutiniu laiku jo keistas elgesys kėlė įtarimus, kad jis serga, ar kad yra pakliuvęs į nedemokratiškųjų jėgų, būv. sovietinių aparacikų, sferą. Įvykiai Čečėnijoje tuos įtarimus dar labiau sustiprino. Nepagerino nuomonės ir TV ekranuose matyti prez. Jelcin'o, sunkiai paeinančio ir sunkiai iškalbančio vaizdai.

Sakydamas šią kalbą Rusijos prezidentas atrodė geresnės savijautos. Pabrėžė, kad politinės ir ekonominės reformos Rusijoje bus ir toliau vykdomos. Gynė Rusijos karių veiksmus Čečėnijoje, apkaltindamas ją, kad yra valdoma "narkotikų prekybos" ir diktatorinio režimo. Tačiau pripažino, kad karinė operacija privedė prie didelių nuostolių ir žmogaus Teisių pažeidimų, pabrėžė reikala imtis "ryžtingų priemonių" perorganizuojant Rusijos karines pajėgas.

G. Jakuninas, radikalus reformistas, pareiškė, kad prezidento kalba rodanti, jog tikrai Boris Jelcin'as palaiko reformas ir tebėra vadovaujantis pozicijoje.

Tačiau Komunistų Partijos vadas Genady Žuganov'as buvo kritiškesnis savo komentaruose: "Prezidentinėje kalboje nebuvo nieko naujo pasakyta. Nebuvo net atvirai paminėta tragiška krašto reikalų padėtis".

B. Jelcin'as savo ruožtu pasakė, kad nors 1994 m. ekonominės reformos nuslydo, tačiau bus stiprinamos šiais metais: prilaikys infliaciją, sustabdys biudžeto deficitą ir pagerins sąlygas investitoriams.

Jis pažadėjo, kad parlamentiniai ir prezidentiniai rinkimai nebus atidedami (1995 m. gruodžio mėn. ir 1996 m. birželio mėn.). Pabrėžė taip pat, kad bus išlaikoma spaudos laisvė, nors vykstant karo veiksmams Čečėnijoje, buvo bandoma užslėpti viešą kritiką spaudoje. Savo karius šios kalbos proga užgyrė.

Užsipuolė NATO pastangas išsiplėsti į Rytų Europą. Ta pastaba sustiprino JAV ir kitų rūpestį ir prietarimą, kad Rytų Europai yra reikalinga apsauga nuo Rusijos, nors B. Jelcin'as pasakė neturintis "kenksmingų planų" Rytų Europai...

**LIETUVIAI REMIA
S. KOVALEV'A NOBELIO
TAIKOS PREMIAI**

Vilnius, vasario 1 d. (Elta)- Lietuvos Mokslo Taryba nusiuose laišką Nobelio taikos premijos pirmininkui, kuriame jie remia Rusijos Dūmos įgaliojimo žmogaus teisių klausimu Sergej Koval'ev'o kandidatūrą Nobelio taikos premijai gauti.

Laiške primenama, kad Kauno Medicinos Akademijoje suteikė S. Koval'ev'ui garbės daktaro vardą už jo mokslinius pasiekimus ir drąsiai ginamas žmogaus teises bei paramą Lietuvos disidentams Sovietų Sąjungos okupacijos metais. Už tai S. Koval'ev'as 1974 m. buvo nušautas Vilniuje.

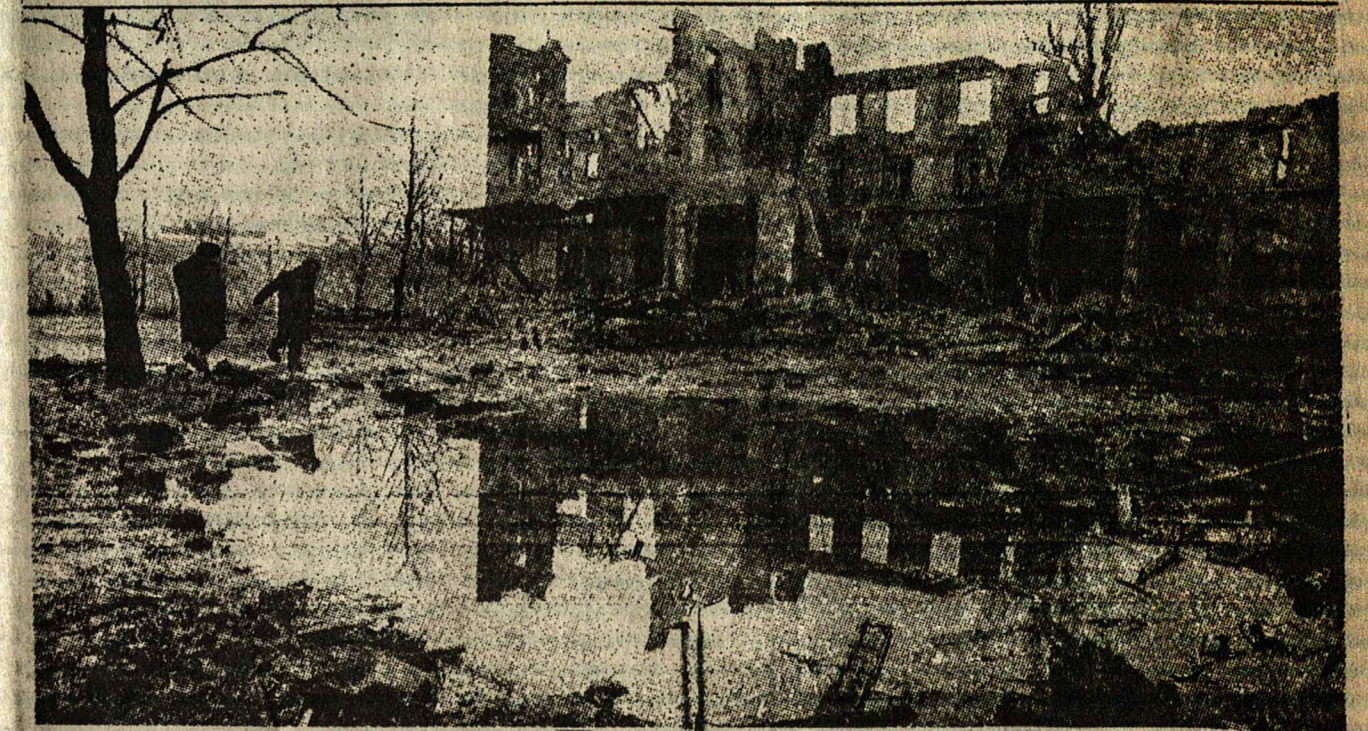
Lietuvos Mokslų Akademija laiške rašo, kad S. Koval'ev'as šiuo metu yra pavojuje kartu su Čečėnijos žmonėmis.

Prieš kelias dienas S. Koval'ev'o kandidatūrą Nobelio taikos premijai gauti taip pat parėmė 12 Lietuvos kūrinių organizacijų.

MEKSIKOS VYRIAUSYBĖ NEPRIPAŽISTA INDĖNŲ REIKALAVIMO

Vasario 9 d. Meksikos prezidentas Ernesto Zedillo padidino spaudimą indėnų sukilėliams, kurie vadovaujami Marcos vardu pasivadinusio kovotojo, reikalavo teisių išnaudojantiems indėnams žemdirbiams.

Kariuomenės daliniams

Civiliai čėčėnai vaikšto rusų subombarduotos Čečėnijos sostinės Grozny gatve. Rusijos prez. Boris Jelcin'as buvo pareiškęs, kad jau baigtas pirmasis karinio puolimo etapas ir Čečėnija priversta paklusti Rusijai.

einant iš kaimo į kaimą, suimtinėjant įtariamąsų kėlėlių rėmėjus, ištisi kaimai pasitraukė į džiungles. Didieji žemvaldžiai, laikydami indėnus beviltiskame skurde, nekaltai apie jokias galimas derybas ar bent gyvenimo sąlygų pagerinimus. Vis dar daugelyje vietų vyrauja neribotos gobšumas ir išnaudojimas.

OLANDIJA SULAIKĖ SUNKVEŽIMĮ IŠ LIETUVOS SU MARIHUANA

18 tonų marihuaną, paslėptą statinėse, skirtose koncentruotom vaisių sultims sunkvežimyje iš Lietuvos, surado Olandijos policija.

Ivykis prasidėjo taip: vairuotojas nugabeno medienos siuntą į Vokietiją. Po to jam buvo pasakyta, pakrauti kondensuotų sulčių statines Belgijoje, Antverpeno uoste. Pakraunant statines, vairuotojas pastebėjo, kad ne visi siuntos dokumentai tvarkingi, tačiau leido visas statines pakrauti, tikėdamasis formalumus vėliau baigti tvarkyti.

Pervaziavus Belgijos - Olandijos sieną, ji pasitiko pasirašiusieji siuntą atstovai - Lietuvos kompanija ir Olandijos tarpininkas. Lietuvos atstovas, pamatęs kad ne visi dokumentai tvarkoje, pasiūlė grąžinti krovinį atgal į Belgiją, bet Olandijos tarpininkas siūlė iškrauti sunkvežimį Olandijoje ir pranešti pavogtu. Lietuviai nesutiko. Netrukus pasirodė keletas olandiškai kalbančių asmenų, kurie liepė iškrauti siuntą artimiausiame sandėlyje.

Policija suėmė visą grupę, o Olandijos anti-narkotikų agentai, atrodo, buvo įtarę krovinį dar jam esant Antverpene. Vairuotojas buvo paleistas po 6 dienų. Manoma, kad lietuvis vairuotojas nebuvo išivėlęs į marihuanos transportą, tik susigundė pervežti, nes siūlė gerą atlyginimą.

Kai kurie stebėtojai

Lietuvoje prileidžia ir gali mybė, kad narkotikų pirkimais panadojo lietuvių prie dangai. Lietuvos policija spėja, kad stiprieji narkotikai - heroinas, kokainas ir hašišas yra pervežami per Lietuvą į Rytus ir į Vakarus.

GARANTIJOS DANIJOS BANKAMS

Vyriausybė garantavo dviem Danijos bankams, kad jų Lietuvai suteikiamos neprocentinės paskolos bus laiku grąžintos. Viena garantija suteikta Danijos Den Danske bankui, kuris imonei "Lietuvos dujos" 10-čiai metų suteiks 1,2 mil. JAV dol. paskolą. Už šiuos pinigus bus perkama ir montuojama Marijampolės dujų paskirstymo stoties technologinė įranga.

Kita garantija suteikta Danijos Unibank A/S, ku-

ris Gargždų valstybinei naftos geologijos imonei taip pat 10-čiai metų teikia 1,5 mil. JAV dolerių paskolą. Lėšos skirtos finansuoti naftos telkinių plėtojimo pradinius darbus.

SUPLEVĖSAVO TRISPALVĖ KILIMANDŽARE

Aukščiausias Afrikos žemyno kalnas - Kilimandžaras - 5.895 m. aukščio, vasario mėn. 5 d. pasipuošė Lietuvos trispalve. Paskutiniuosius metrus į aukščiausią šio kalno tašką ėjo Lietuvos alpinistas Vladas Vitkauskas, iškėles prie alpinisto lazdos prištėtą Lietuvos vėliavą.

Vladas Vitkauskas yra vilnietis, kuriam kilo mintis užnešti Lietuvos trispalvę į pasaulio kalnų viršūnes. Ji jau buvo užnešta į Everestą, Elbrusą, MacKinley, Winson'a. Dabar ir Kilimandžaras. /nukelta į 2 psl...../

LIETUVOS ŪKININKAI DĖKOJA

Toronto PRISIŠKĖLIMO P-jos KREDITO KOOPERATYVAS STIPRIAUSI PARĖMĖ generalinio konsulo HARIO LAPO pradėtą "TRAKTORIUS ŪKININKUI" VAJŲ, nupirkdamas PENKIS traktorius su padargais.

Izabelė Kundrotienė su vyru, buvę tremtiniai, ūkininkauja 15 ha tėviškėje. Jos trys broliai partizanai žuvo kovose su okupacine kariuomene. Su dovanotu traktoriumi apdirba ne tik savo ūkį, bet ir kaimynų.

Izidorius Klabys, partizanas, dalyvavęs "Antazavės Šilo" kautynėse, grįžęs iš Vorkutos lagerių, su dovanotu traktoriumi apdirba tėviškę ir dviejų žuvusių partizanų kaimynų ūkius.

Lionginas Vanagas, partizanų ryšininkas, netekęs savo trijų žuvusių brolių partizanų, džiaugiasi nauju traktoriumi. Tėviškę apdirba du jo sūnūs.

Juozas-Kęstutis Leonavičius, kurio brolis vedė partizanų "Tauro" Apygardos, Vytauto Rinktinės 71-ąją kuopą ir žuvęs 1948 m., apdirba žmonos atgautą tėviškę.

Vidmantas Mašanauskas, partizanų šeimos vaikas, ištremtas į Sibirą, su dovanotu traktoriumi dabar apdirba savo dėdės ir 3-jų kaimynų partizanų ūkius.

VISI gavę traktorius su padargais yra nustebinti tokiu užjūrio lietuvių dosnumu. Jie nuoširdžiai ir sušaudinę dėkoja Toronto PRISIŠKĖLIMO P-jos Kredito Kooperatyvui už dovanas, su kuriomis jie dabar galės našiai dirbti ūkiuose.

Sniego audra sausio pabaigoje privertė uždaryti Baltijos valstybių aerodromus, trukdė radijo transmisijas ir sumaišė traukinių dienotvarkes tarp Tallinn'o ir Vilniaus.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

/.....atkelta iš 1 psl./

džaro viršūnėje aplankė Lietuvos vėliava.

JAV PREZIDENTAS LANKĖSI KANADOJE

Š.m. vasario mėn. 23 d., prez.Bill Clinton'as Ottawoje tarė žodį, kuriame pabrėžė, kad Kanada buvo visą laiką pavyzdžiu pasauliui, kaip įvairių kultūrų krašte galima gyventi harmoningai ir išvengti etninių konfliktų.

Jis kalbos metu federalistai MP du kartu sustoję plojo JAV prezidentui, giriančiam vieningą Kanadą. Jis taip pat pabrėžė, kad tik patys kanadiečiai gali apspręsti savo politinę ateitį.

Iškilmingoje vakarienėje Civilizacijos Muziejuje, prez.Clinton'as taip pat pasveikino svečius šūkiu: "Tegul ilgai gyvuoja Kanada" - angliškai ir prancūziškai.

Parlamente jam pareiškė, kad "Aptemstančiame pasaulyje nuo etninių konfliktų, kai ardamos valstybės, Kanada visiems mums verta pavyzdžio, kaip skirtingų kultūrų žmonės gali gyventi ir dirbti kartu taikoje, gerbūvyje ir gerbami vieni kitus".

Kanados min. pirm. Jean Chretien'as, liberalai, kaip ir Reformų Partijos nariai, konservatoriai ir liberalai senatoriai, sustoję plojo prezidentui Clinton'ui.

Tiktai neseniai sugrižęs po sunkios ligos Lucien Bouchard'as, Bloc Quebecois lyderis ir jo pasekėjai nesikėlė nuo kėdžių. Lucien Bouchard'as turėjo progos pasikalbėti su prez. Clinton'u ir žurnalistams pasakė, kad bandė pasiaiškinti, kodėl toks žmogus kaip jis - pakankamai nuosaikus ir atsakingas - pasidarė suverenistu. Sakėsi, užtikrinęs prezidentui, kad jeigu Quebec'as taps nepriklausomu kraštu - niekas nepasikeis JAV atžvilgiu. Bus tikrai naujas, draugiškas kaimynas.

Prezidento žmona Hillary taip pat rado ką gero pasakyti apie Kanadą. Jos nuomone, Kanados sveikatos priežiūros sistema yra labai gera. Anksčiau ji teigė atvirščiui. Patiko jai ir Kanados žiema, ypač pabandžius kanalo ledą

su pačiužomis, besisukinėjant tarpe kitų tokių čiūžio mo entuziastų.

Min.p-kas Jean Chretien ir prez.Bill Clinton'as, kaip teigia žurnalistai, bendravo maloniai ir užmezgė gerą savitarpio kontaktą.

KINIJOS MOKSLININKAI KRITIKUOJA SAVO KRAŠTO VALDYMĄ

Pirmą kartą viešai, tužinas Kinijos intelektualų kreipėsi oficialiai į Kinijos parlamentines struktūras, prašydami prarasti tyrimus dėl vykstančios korupcijos Kinijos vadovybėje.

Netikėtai drąsiai pasisakė ir jų tarpe du buvę oficialaus Komunistų Partijos laikraščio redaktoriai. Atrodė, kad toks iššūkis vadovybei reiškia, jog ruošiamasi vado Deng Hsiao-ping artėjantį mirčiai ir pereinamam politiniam laikotarpiui po jo.

Iteikta žymių mokslininkų, rašytojų ir redaktorių 2.000 žodžių peticija viešai iškelia demokratinių reformų reikalą.

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VADOVAI LANKOSI JAV KONGRESE

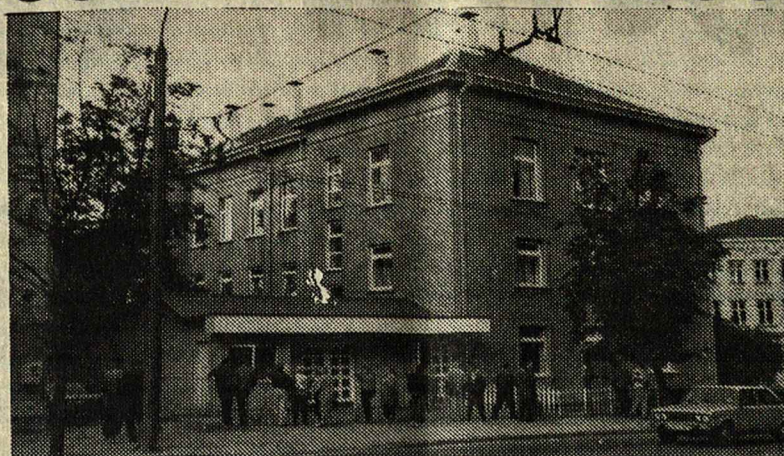
Washington, vasario 7 d. - JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos pirmininkė Regina Narušienė ir visuomeninių reikalų tarybos pirmininkas prof. K. Paulius Žygas, vasario 2-3 dienomis lankėsi JAV Kongrese ir valstybinėse įstaigose Washington'e. Jų tikslas buvo Kongreso nariams iškelti JAV LB narių rūpestį dėl Lietuvos saugumo ir JAV pagalbos Lietuvai. Tarpe kitų pasimatymų, R. Narušienė ir P. Žygas aplankė ir Lietuvos Ambasadą Washington'e, kur įvyko atviras nuomonių pasikeitimas, pranešė JAV LB Visuomeninių reikalų raitinė Washington'e.

Šiuo metu yra iškylęs didelis pavojus, kad Lietuva gali būti nepriimta į NATO. JAV Kongreso Užsienio reikalų komitetas praėjusią savaitę priėmė įstatymo projektą - H.R.7-kurio turinys esą stiprins JAV gynybos struktūras ir JAV saugumą. Bet per šią komitetą įvykusį balsavimą planas galimai greičiau įtraukti visas centrinės ir rytų Europos šalis

VASARIO 16-TOSIOS PROGA

Montrealio ir apylinkes lietuvių sveikino laiškais: Kanados min. pirmininkas, Jean Chretien, Kanados Finansų Ministeris Paul Martin, Pasaulio Laisvųjų Rumunų Sąjungos atstovė Laura Riga ir Kanados Ukrainiečių Komiteto, Montrealio skyriaus vice-pirmininkas Jaroslav Marquiza.

Žodžiu sveikino: Verduno deputatas H.F.Gautrin, Montrealio miesto mero Pierre Bourque atstovė Mme Michele Daines, Montrealio Estų Bendruomenės pirmininkas Richard Leitham ir Montrealio Latvių Tarybos atstovas Yan Verneris.

Vokietijos Ambasada Vilniuje

į NATO struktūras, buvo išbrauktas, ir artimoje ateityje priimamų šalių sąrašė paliktos tik Vyšegrado šalys, išbraukiant Baltijos šalis. Taip pat buvo pridėtas straipsnis nurodant JAV vyriausybei "artimai kooperuoti" su Rusija saugumo klausimais.

Šitoks straipsnis ir Lietuvos išbraukimas yra nepriimtinas ir JAV LB valdyba ragina savo narius pasisakyti savo kongresmanams šiuo klausimu, pasakė pirmininkė Regina Narušienė.

• VOKIETIJA nusipirkė pastatą savo ambasadai Vilniuje, Z.Sierakausko gt.,24-8, už kurį sumokėjo 352.270 dol.(JAV). Šalia to, sumokėta 301.098 dol. už 1627,6 kv.m žemės sklypą, kuriamie pastatytas ambasados pastatas. Pinigai paskirstyti taip: 30% Vilniaus savivaldybei, 70% - į biudžetą.

Nupirktasis pastatas buvo pastatytas po II-o Pasaulinio karo, jame savo laiku buvo įsikūręs Vilniaus Spalio rajono komunistų partijos komitetas. Pastato kaina buvo nustatyta derybose su keliomis Vokietijos delegacijomis, kurios nustatė tikrąją jo vertę.

Už gautus pinigus nupirktas pastatas Lietuvos Ambasada Tallinn'e, pačiame miesto centre, už kurį teko gerokai derėtis, nes jis yra senamiesčio architektūros paminklas. Laikiniai Lietuvos Ambasados personalas buvo nuomavęs 3 kambarius centre.

PAVOGTI DAILININKO ARBIT BLATO PAVEIKSLAI

Vasario 3 d. "The New York Times" pranešė, kad iš sandėlio Manhatan'e vagys pavogė arti 200 Arbit Blato paveikslų. Jų vertė - 2 mil. dolerių. Policija spėja, kad vagystė įvyko tarp praėjusių metų gruodžio 1 d. ir š.m. sausio 3 d.

Dailininkas yra gimęs Kaune 1908 m., baigęs "Aušros" berniukų gimnaziją, dailę studijavo Berlyne ir Paryžiuje, kur 1933 m. Galerie Van Leer surengė savo pirmąją parodą. New Yorke pirmą parodą surengė 1934 m. Nuo to laiko dalyvavo įvairiose parodose Paryžiuje, New York'e ir kituose meno centruose. Emigravo į Ameriką ir apsigyveno New York'e, kur verčiasi tapydamas portretus.

Blato žmona - operos solistė ir režisierė Regina Reznik. Prieš keletą metų ji Hamburgo operos teatre statė operą "Carmen", o dekoracijas piešė Blatas.

Jo tikra pavardė buvo Arbitblatas. Tėvas turėjo krautuvę Kaune. Pradėjęs reikštis kaip dailininkas, jis pavarde padalijo pusiau tapdamas Arbit Blatu.

Dailininkas draugavo su dail. Adomu Galdiku, turėjo surinkęs gražią lietuvių liaudies meno kolekciją - įvairių statulėlių, kurias laikė savo studijoje ir jas vertino kaip ekspresionistinio meno kūrinius.

AR GUDIJA NENORI BŪTI GERA KAIMYNĖ?

Iš Stockholmo praneša Lietuvos ambasadorius Švedijoje Romualdas Kalonaitis, pareiškęs susirūpinimą dėl susidariusių kliūčių perduoti Ignalinos atominę jėgainę skiriamą paramą. Švedijoje nupirkti 10 mil. dolerių vertės apsaugos įrenginiai, kuriuos pristatyti į Lietuvą trukdo Gudija. Ji nėra prisijungusi prie tarptautinio susitarimo už saugų darbą ir atsakomybę atominės elektrinėse.

Didžiulė Švedijos pagalba siunta laukia atitinkamų skubių tarptautinių veiksmų, sakė R. Kalonaitis ambasada aplankiusiems Švedijoje vykstančio "Demokratijos projekto" sminaro dalyviams. Ambasadorius jiems papasakojo apie sėkmingai besiplėtojantį Švedijos ir Lietuvos ūkio bei kultūros ryšius, domėjosi Kauno vandens ūkio investicijų likimu.

LATVIJOJE

Europos Tarybos parlamentinio susirinkimo pirmininkas Miguel Angel Martinez'as sausio 10 d. susitiko su Latvijos Užsienio reikalų ministru Valdis Birkavs ir pareiškė pasitenkinimą, kad Latvijai, kaip demokratinei valdžiai, pavyksta išsivirti ir todėl vasario mėnesio eigoje ji bus pilnateise Europos Tarybos nare.

Latvija buvo oficialiai pareiškusi norą įstoti į ET 1991 metais, tačiau iki dabar Latvija dar nebuvo priėmusi įstatymo dėl svertinčių statuso, kurie nebūdami piliečiais, nuolat gyvena Latvijos teritorijoje. Rusija įkyriai skundėsi dėl žmogaus teisių žalojimo tuo būdu nudelsdama Latvijos narystę ET-je.

Idomus vienas reiškinys toje istorijoje: kai Latvija džiaugiasi naryste, 1994 m. gruodžio mėn. pabaigoje ET -bos leidžiamame žurnale FORUM, buvo atspausdintas žemėlapis, kur Latvija (kartu su Estija ir Lietuva) buvo atvaizduota esanti sudėtine dalimi "Nepriklausomų Valstybių Sandraugos"...

Nepasitenkinimą žemėlapiu pareiškė 1995 m. sausio 6 d. Latvijos Užsienio reikalų parlamentinės komisijos pirmininkas A. Kirshteins ir nariai: "Deja, apgailėtina, net žemėlapis, kuris skirtas pavaizduoti

kiek cigonų randasi Europoje, o Latvija neišskirta iš CIS (Nepriklausomų Valstybių Bendrijos). Tuo labiau išeidžiama, nes Latvija nėra niekada buvusi CIS nare.

Tai yra dar labiau apgailėtinas ir išeidžiantis faktas, kad mūsų kaimyninės valstybės Lietuva ir Estija, esančios nepriklausomomis CE narėmis nuo 1993 m., irgi yra priskiriamos prie žemėlapyje oranžine spalva atzīminto CIS ploto".

Pirmininkas Kirshteins, baigdamas laišką, pasako, jog jis tikisi ateityje prisidėti nuolatine veikla prie ET ir kad tos žinios apie Latviją, jos istoriją, kalbą, kultūrą ir žmones pasiekės Europos ir pasaulio parlamentarų ir visuomenes. Kazkas, atrodo, sąmoningai bando ir toliau "plauti smegenis", kad Baltijos valstybės - tai dar vis dalis sugriuvusios Sovietų imperijos, nors dabar jau pasivadinusios Rusija...

TIKRINS ESTIJOS PASUS

TALINAS (TBI,KI). Daugybė Estijos pasų išduota pagal netikrus ar suklaidotus dokumentus. Pilietybės ir imigracijos departamentų žiniomis, tokių pasų skaičius gali siekti tūkstančius, todėl artimiausiu metu bus pradėtas visų pilietybės suteikimo bylų tikrinimas. Tai gali testis pora metų.

Daugelis prašiusių savo pateiktą Estijos kongreso pažymėjimus, kurie lengvai suklaidojami. Nevysriusybė organizacija - Estijos kongresas - pažadėjo suteikti šalies pilietybę visiems, kurie rėmė Estijos pastangas atgauti nepriklausomybę. Departamento žiniomis, tuo pasinaudojo 18,184 asmenys. Neišėtai išgytų Estijos pasų klausimas iškilo sudarinant rinkėjų sąrašus. Kovo mėnesį Estijoje vyks parlamento rinkimai.

KAIP PASIRODYS ŠI KARTĄ LIETUVOS KREPŠININKAI EUROPOS PIRMENYBĖSE?

29-tosios Europos krepšinio pirmenybės vyks birželio 21 - liepos 2 d.d., Graikijoje.

Į pogrupę A pakliuvo Lietuva, Vokietija, Graikija, Italija, Švedija, Izraelis ir, turbūt, Jugoslavija (ši dar nepatvirtinta).

Vokietijos dienraščiai rašo, kad Vokietijos laukia sunkios kovos, ypač prieš Barcelonos bronzos medalio laimėtoją - Lietuvą.

Linkime Lietuvos krepšininkams ištvermės ir gero treningo iki tų pirmenybių. Jei tai bus gal ir vėliau medalį!

PRIME MINISTER • PREMIER MINISTRE

I am pleased to convey my warmest greetings to the Canadian Lithuanian Community, Montréal Branch, on the occasion of the 77th anniversary of the Declaration of Independence of Lithuania.

This special anniversary provides you with an opportunity to reflect upon the history of Lithuania and to share your hopes for its future. I am sure that this observance will draw the members of your community together in a spirit of fellowship and goodwill.

Please accept my best wishes for a most memorable celebration.

Jean Chretien

Lietuvoje

B.N.

DĖL LIETUVOS PILIETYBĖS:

Skaitydamas straipsnį "Iagerių šiluma ir laisvės šaltis", "Gimtojo Krašto" savaitraštyje Nr.8, labai pasipiktinau sužinojęs, kaip Lietuvos Migracijos departamentas elgiasi su iš SI-BIRO norintiems grįžti į Lietuvą asmenimis.

Tame straipsnyje yra duotas toks atsakymas vienai moteriai, prašančiai Lietuvos pilietybės: "Kadangi Jūs gimėte ne Lietuvoje ir ne pabėgėlių stovykloje, išduoti jums "Teises į Lietuvos Respublikos pilietybės išsaugojimo pažymėjimą" nėra pagrindo.

Tai, mano nuomone yra gėda. Tiems žmonėms, išstremtiems ar gimusiems Sibire, reikėtų ne tik automatiškai pripažinti Lietuvos pilietybę, bet dar ta pilietybę gauti ūti garbės pilietybę.

Bendrai, į viso pasaulio lietuvių nereikėtų žiūrėti, ar jie prieš 1940 m.yra turėję Lietuvos pilietybę ar ne, o be jokių "ceremonijų" jiems reikėtų išduoti Lietuvos pilietybę. Kas save laiko lietuviu, nors ir ne pilno paveldėto kraujo, turėtų gauti tą pilietybę, kadangi mums kiekvienas lietuvis yra brangus. Esame maža tauta ir ypač dabar, kai Lietuvoje yra toks nedidelis gyventojų prieauglis, tad jeigu toliau taip eisis, tai gal ir nebus daugiau kam suteikti Lietuvos pilietybę.

Prisimename juk, kaip pav. Sovietai mus visus, turinčius Kanados, JAV ir kitų valstybių pilietybės, laikė savais piliečiais? Ir ne tik mus, bet ir mūsų vaikus bei vaikaičius, kurie jau buvo gimę šiame žemyne. O rusams-sovietams juk nereikėjo daugiau žmonių, jų pakankamai daug, ir jiems negresia joks išnykimas.

Ar ne laikas apie tai pagalvoti?

Liudas Stankevičius

/ Dar keisčiau, kad grįžusiems iš Sibiro, jokių biurokratinių lengvatų nesuteikiama, atrodo lyg tie mūsų broliai ir seserys atsirado Sibire ieškodami malonių atostogų...Rėd./

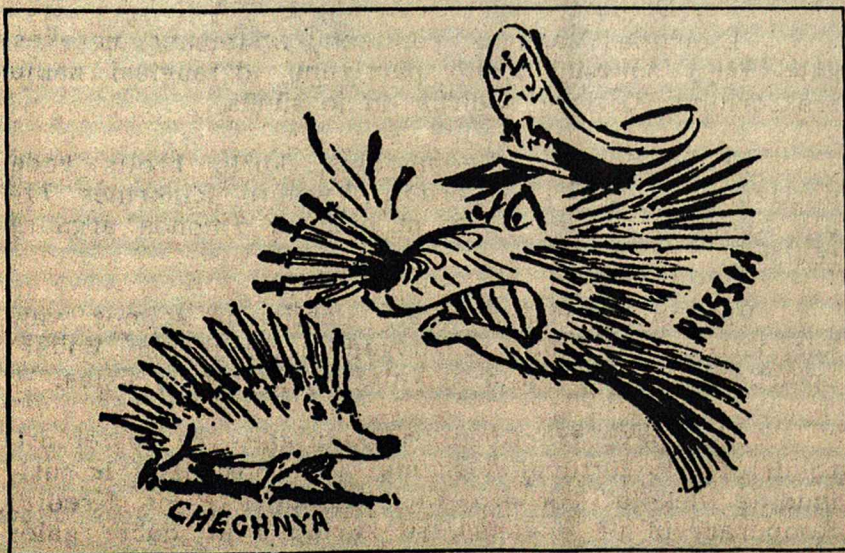
PERSITVARKO VIEŠBUTIS "LIETUVA"

Pirmą kartą per 11 metų pradėta iš pagrindų atnaujinti didžiausią Vilniaus viešbutį "Lietuva". Suomų statybos firma "Rebuilders" pradėjo perstatymo darbus.

Pirmieji trys parodomieji kambariai - du prabangūs ir vienas vienvietis - bus baigti kovo 1-ąją, o

/nukelta į 3 psl...../

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Cherepanov, Krokodil, Moscow

Lietuvoje

B.N.

/.....atkelta iš 2 psl/

kiti - gegužės 20 d. Visuose kambariuose bus pakeista santechnika, jie bus iš pagrindų suremontuoti.

Visa nauja iranga vežama iš Suomijos, o nedidelė jos dalis bus lietuviška.

Nuo 1984 m., kai pastatytas ir pradėjo veikti 22 aukštų viešbutis "Lietuva", jame buvo atliekamas tik "kosmetinis" remontas. Iš pagrindų atnaujinti viešbutį tikėtasi jį pardavus užsieniečiams. Tačiau jau trečius metus esantis valitinių objektų sąrašas, didžiausias ir kadaise reprezentacinis "Lietuvos" viešbutis tebėra valstybės žinioje. 30% jo akcijų yra nusipirkę darbuotojai.

17-asis aukštas restauruojamas iš viešbučio pelno, kurio pernai "Lietuva" gavo apie 4 mil. litų. Viešbučio vadovas sako, kad kambarių kaina po atnaujinimo neabejotinai pakils, tačiau nebus neįkandama jo klientams.

1994 m. "Lietuva" aptarė savo maždaug apie 30 tūkstančių svečių, ir tai yra mažiau, negu 1993 metais. Visuose šalies viešbučiuose pernai palyginti su 1993 metais, gyveno perpus mažiau turistų.

● Per 12 mėnesių labiausiai pabrango bulvės - 283%, viešbučių paslaugos -174%, išlaidos šaltam vandeniui - 160%, spaudiniai -162%, švieži vaisiai - 144%, sveikatos apsaugos paslaugos - 102%.

Pernai Lietuvoje atpigo tik tabako gaminiai - 1,4%. Kiaušiniai per metus pabrango 2,2%- teigia statistikos departamentas. Labai nežymiai 1994-aisiais pabrango taip pat saldys žuvis (9%) ir cukrus (2.3%).

APSILEIDUSIOS IR-APLEISTOS ŠEIMOS

ŠAKIUOSE daugiavaikių šeimų tarpe yra didelis skaičius taip vadinamų "asocialių". Šakių rajone yra apie 400 bė globos vaikų. Apie 60 mokyklinio amžiaus vaikų iki 16-kos metų yra palikę mokyklas ar ir iš viso jų nelankė...

Veikia dvi globos grupės Gelgaudiškėse, kurios gali priimti apie 20 vaikų ir dar tiek pat gali aprūpinti Šakiuose globotajai.

Šakių rajono Vaikų Teisių Apsaugos tarnybos vadovė Bronė Valaitienė tvirtina, kad visam Šakių rajonui reikėtų apie 100 vietų blogiausiose sąlygose gyvenantiems beglobiams vaikams. Ji sako, kad dabar uždaromose darželių patalpose būtų galima įrengti pensionatą. Visa bėda, kad išlaidos tokiai globai apskaičiuojamos labai teoretiškai, o ne ūkiškai. Kol kas dar nepavyko įtikinti savivaldybininkų, kad ieškotų paties protingiausio sprendimo, negyvenant tikrai šia diena ir senais įpročiais.

Šeimas griaua ne tiek skurdas, kiek nedarbas ir dar vis neatsikratomas besaikis girtuokliavimas kaime. Iš to tik nedaugelis šeimų išsivaduoja.

Ne vien šakiai tuo pasižymi - yra dar 43 rajonai, kur gyvena į neviltingi papuolusios šeimos. O ir jų vaikai - tai Lietuvos ateitis.

ŽIRGŲ LENKTYNĖS ANT SARTŲ EŽERO

Šiemet sukanka 200 metų, kai pirmą kartą rašytiniuose šaltiniuose buvo paminėtos žirgų lenktynės žiemą ant Sartų ežero. Prieš 130 metų tokios lenktynės buvo rengiamos pastoviai ir praėjo 90 metų 1995. II.28

kai tokios lenktynės tapo tradicija.

Šią žiemą varžybose dalyvavo 12 komandų su 58 žirgais. Teko važiuoti 10 kartų dėl dešimties prizų.

Per pirmąjį važiavimą NORVEGIJOS žurnalistas Ole Kristian'as Anderssen' as laimėjo antrąją vietą, nors tokiose lenktynėse dalyvavo tikrai pirmą kartą Greičiausiai per visą tokių lenktynių 200 metų istoriją, 1.600 m. nuotolį sukirto širvintiškis Pranas Navalinskas. Jis jau 11-tąjį kartą tapo greičiausiu vadeliautoju. Netikėtumas-penkiolikmečio joniaviškio G. Antanavičiaus laimėjimas jis gavo Dusetų krašto prizą lenktynėse. Didįjį žiemos prizą laimėjo Kazimieras Trota. Jis gavo 11.000 litų ir 23 kg. rūkyto šamo.

PALANGOS PAJŪRYJE IŠSILIEJO NAFTA

Vasario mėn. pradžioje Palangoje, prie Birutės kalno, vėl išsiliojo nafta. Mazuto pūslai tęsėsi visu pajūriu nuo Palangos iki pat Klaipėdos. Manoma, kad koks nors tanklaivis naktį buvo išleides balastinius vandenį į jūrą, o bangos atnešė tuos teršalus į Lietuvos krantą.

Palangos specialistų nuomone, reikės apie 15 tūkstančių žmonių pakrantei išvalyti ir naudoti kas-tuvus, nes, dirbant buldoze-riais, mazutas susimaišytų su smėliu. Dabar- jis sustingęs ant pakrantės ledo ir sniego.

Pasitelkus daugiau žmonių, dar galima jį surinkti. Bus prašoma "Geležinio Vilko" pagalbos, o Palangos savivaldybė kartu su Darbo birža skirs žmonių viešiesiems darbams, nes šiuo metu Palangoje yra apie 600 bedarbių. Atrodo, kad pakrantę valys ir moksleiviai, ir visi, kam rūpi, koks šią vasarą bus mūsų pajūrio smėlis ir kokia aplinka.

Kažin kodėl nepaminėta "Žaliųjų" organizacija, ypatingai besirūpinanti aplinkos tarša. Reikia tikėtis, kad bus mikliai susiorganizuojama ir darbas nedelsiant pravestas.

● Vilniuje pristatyta Lietuvos geležinkelinių Vokietijoje nupirktą specialios paskirties mašiną "Naftos meistras", skirta užteršto vandens valymui nuo įvairių teršalų, ypač naftos ir jos produktų. Ji kainuoja 800 tūkstančių Vokietijos markių. Hamburgo firma "Hoyer" tam reikalui skyrė 500 tūkst. markių, likusią sumą sumokėjo patys "Lietuvos geležinkeliniai". Mašina jau išbandyta Lietuvoje ir sėkmingai veikia. Kaip pastebėjo mašinos pristatymo ceremonijoje valstybinės įmonės "Lietuvos geležinkeliai" technikos direktorius A. Rudzikas, visame pasaulyje geležinkelių transportas ekologiškiausias. Lietuvos traukiniai kai kuriais parametrais atsilieka nuo Vakarų Europos šalių geležinkelio transporto, bet jie žymiai mažiau teršia aplinką negu autotransportas. Tačiau būna tokių ekologinių situacijų, kada nafta ir jos produktai užteršiamas žemės paviršius ir vanduo. Už užterštą gruntą 1994 m. "Lietuvos geležinkeliai" sumokėjo 173,266 litų baudą ir dar pateikta 0,5 mil. litų baudų. Nors įmonė turi finansinių problemų, vis dėlto, nutarė nusipirkti mašiną, kuri padės spręsti ekologines problemas. Lietuvos geležinkelininkai pirmieji Baltijos šalyse įsigijo tokią galingą vandens valymo mašiną ant ratų.

Aleksandras Januškis (Iš Eurpos Lietuvis, nr. 6)

Izraelis pagerbė Birutę Vaitkūnaitę - Nagienę

Š.m. vasario mėn. 24 d., penktadienį, Montrealyje leidžiamo lietuvių laikraščio NEPRIKLAUSOMA LIETUVA redaktorė Birutė Vaitkūnaitė-Nagienė buvo ypatingai pagerbta Garbės Raštu ir Pasaulio Teisulio medaliu. Įteikė specialioje ceremonijoje, Holokausto Muziejuje, Izraelio konsulas Daniel Gal. Toks pagerbimo raštas ir medalis yra paskiriamas po atliktų paliudijimų tiems, kurie ypatingomis aplinkybėmis Antrojo Pasaulinio karo metu gelbėjo žydų tautybės asmenis nuo nacių sunaikinimo.

Įteikimo ceremonijoje, tarpe Birutės šeimos narių, artimų draugų, mūsų bendruomenės atstovų, teko dalyvauti ir kun. Kazimierui Ambrasui. Dar tą pačią dieną jis patiekė Birutei Nagienei keletą klausimų:

Kl: Kas labiausiai paskatino Jus tada, Birute, taip ryžtingai vaduoti iš mirties nagų Jeleną, nors už tai pačiai Jums grėsė pavojus gyvybei?

Ats: Turbūt, sveiko žmogaus natūralus, gilus pasipiktinimas akivaizdžia, pažeminančia ir vis labiau aiškejančiomis nekaltų žmonių egzekucijomis. Tad, koku kitu laiku reikia pasiklausti savęs, kokia esi ar nori būti pati? Tuo labiau, kad Jeleną buvo mano artima draugė, sėdėjome arti viena kitos penketą metų AUŠROS Mergaičių Gimnazijos klasėje Kaune, kurią kartu ir baigėme. Ji manyje skatino pasitikėjimą savimi, ir mano didžioji svajonė- būti kūrybiška teatrine šokeja - Jelenai (kaip ir jos motinai) buvo savaime suprantama ir įdomi.

Kl: Kaip Jūs buvote auklėjama šeimoje, kad ryžotes tokiam drąsiam žingsniui, apie kurį nežinojo net tėvai?

Ats: Kaip ir to meto visa Lietuva auklėjo savo šeimas idealistiškai - pagal senoviškus lietuviškus papročius, ir krikščioniška dvasia. Taip ir man, ir mano dviems jaunesniems broliams buvo aišku, kas yra bloga ir kas yra gera: pagarbą žmogui; gamtos, pasakų, dainų ir muzikos meilė. Auklėjama buvo ne tik tai šeimoje, bet ir mūsų mokyklose. Gimnazijoje išsiteko visų tautybių mokiniai, nors dauguma, savaime suprantama, buvo lietuviai. Religijos pamokas atitinkamai dėstė kunigai, pravoslavų šventikai, pastoriai, rabinai, vieni kitiems nekludydami. (Keista, kai šitame žemyne nerandama tokio paprasto sprendimo...).

Mūsų gimnazijos vienas sviesiausių asmenybių- literatūros mokytojas ir profesorius Juozas Ambrazavičius- Brazaitis ir daugelis kitų mokytojų, diegė humanizmo idealus. (Absoliučiai nesuprantama, kai vienu metu tas pats J. Ambrazavičius- Brazaitis buvo bandomas apkaltinti "kraugeriškumu", vos išbuvus laikinoje Lietuvos vyriausybėje nacių okupacijoje vieną mėnesį ir kuris, kartu su savo vyriausybe, ragino nepasiduoti nacių spaudimams stoti į jų kariuomenę, nebendradarbiauti žydų naikinime ar jų turto dalinimėsi. Nepavykus sudaryti lietuvių SS dalinių, hitlerininkų okupacinė vyriausybė baudė, suimdamą 52 žymius Lietuvos inteligentus įkaitais ir išgabendami juos į Stutthofo koncentracijos lagerį, uždarydami visas aukštesnias mokyklas...)

Jaunystėje buvau ir skautė. Mano buvusi skiltininkė gyvena dabar JAV - Janina Rukšėnienė. Prisimenu, kaip duodant skautės įžadą pušyne, ant kalvelės, naujos skautės gavome po didžiulį kibirą, primerkta žydinčių jazminų šakų, ir taip visos norėjome būti geros, kad ašaros liejosi į tuos kvepiančius žiedus...

Pasirinkimas buvo mano, o šeimai nenorėjau užkrauti didelio nerimo ir rūpesčio našta, o ko gero, lemiamu momentu, - jie tikrai bus to nežinoję... Nors, manau, kad nujautė, kad aš darau kaž ką pavojingo.

Kl: Kaip elgtumėtės pakliuvusi į panašią padėtį dabar, jei grėstų mirties pavojus artimam ar net nepažįstam žmogui?

Ats: Gelbėčiau, tikrai būčiau gudresnė kaip tai padaryti. Pasiryžti taip elgtis tokio didelio pavojaus metu nepažįstamo žmogaus atveju - būtų sunkiau, tačiau - o kaip kitaip elgtis? Atvirai sakant, negelbėčiau kokio tikro psichopato ar kriminalisto žmogžudžio.

Kl: Kaip vertinate savo šį poelgį su Jeleną po pusimčio metų?

KLASTINGASIS IŠDAVIKAS

Norėčiau papildyti 1994 m. "Tremtinio" Nr. 28 spausdintą straipsnį "Jie zuvo už laisvę".

1946 m. žiemą, vieną naktį į mūsų namus Tauragėje, Valanciaus g., prašydami pagalbos atvyko du partizanai, kadangi mano svaonis Juozas Rauduvė tada dirbo prekybos skyriaus kortelių biure. Šie partizanai buvo J. Rauduvės pažįstami, todėl pagalbos jiems jis negalėjo atsakyti.

Netrukus į pagalbos būrį kažkokiais keliais pateko Z.N. (redakcijai pavardė žinoma), maždaug 23 metų jaunas vyras, tuo metu dirbęs geležinkelio stoties bufete. Jis Tauragės saugumo buvo užverbuotas sekti partizanų judėjimą.

Juozas Rauduvė savo nuosavu motociklu vykdavo į su tartą vietą susitikti su partizana. Kartu važiuodavo ir minėtasis Z.N., kartą nuvežęs 12 porų kerzinių batų, kurių padai ir kulnai buvo pakalti specialias ženkla. Pažymėta guma. Apie tai tada nežinota. Kartą visą partizanų grupę ir Juozą Rauduvę Z.N. nufotografavo.

1948 m. spalio mėnesį, vos tik išėję iš darbo, saugumo buvo sulaikyti Juozas Rauduvė ir Antanas Sakalauskas. Į mūsų namus su įvairiais patarimais Z.N. pradėjo lankytis dažniau. Rauduvienė neitarrė, kad jis išdavikas.

Maždaug po metų Juozas Rauduvė iš Karagandos lagerių buvo atvežtas į Vilniaus saugumą akistaton su Z.N. Vėliau savo laisrę Rauduvė rašė: "Niekada nebūčiau tikėjęs, kad Z.N. buvo išdavikas: taip gudriai jis darbavosi..." Stalinui mirus, kai iš Sibiro pradėjo grįžti išvežtieji, Z.N. buvo perkeltas į Vakarų Vokietijos rusų ambasadą. Jo tėvai 1950 m. rugpjūčio mėnesį iš Tauragės buvo perkelti į Kapsuką (Marijampolę). Mieste pasklido gandai, kad juos išvežė į Sibirą, bet kaimynai matė, kad dar iš vakaro jie išsirovė savo daržo užaugintus daržoves.

Z.N., norėdamas užvaldyti turta, įskundė saugumui gretimai gyvenanti viengūnį Lauryną Puvaskį. Grįžęs iš Vokietijos, Z.N. Kaune, Griunvaldo gatvėje turėjo konspiracinį būtą: žmona gyveno Vilniuje.

1948 m., kaip rašo K. Balčiūnas, 6 partizanai, kurie miške susisprogdino granatomis, buvo atvežti į Tauragės

Birute Nagienė pagerbimo ceremonijose.

Nuotr. K. Ambraso SJ.

Ats: Jeleną, kai tik jai susidarė galimybė, prisiminė ir padarė pastangų (reikėjo susirasti bent du kitus liudininkus), kad būtų oficialiai patvirtintas ir paskelbtas žmoniškumo aktas. Ji tokių pat pastangų padėjo ir dėl lietuvių kaimietės Pranutės Seidienės, kuri vėliau Jeleną saugiai išlaikė iki ji galėjo ir nutarė pasitraukti į Rusiją.

Praėjus tikiui metų, Jeleną galėjo sau ramiai ir patogiai tylėti. Tuo labiau vertinu jos pastangas, nes kažkur, kažkas labai stengiasi apšmeižti ir nuvertinti lietuvių, pavadinant net visą tautą specialiu paniekinančiu, nusikaltėlišku terminu žydų atžvilgiu... Kaip drįstama taip nuspręsti? Ir taip įžūliai tvirtinti???

Ypatingai mane nudžiugino žinia, kad mano pagerbimo proga pasodintas alyvų medelis Tel Avive. Galgi kas nors išalkęs, galės pasidžiaugti netik gaivinančiu pavėsium, bet ir vaisiais...

Galvoju, kad gal būtų galima sudaryti sąrašus ir žydų tautybės žmonių, kurie yra nelaimėje padėję lietuviams? Tai irgi būtų gražus ir gal naudingas mostas, atsakant į kai kurių, kai kuriuos kaltinimus, kad lietuviai per mažai padėję žydams...

Kl: Ar buvote kada nuvažiavusi Izraelin?

Ats: Ne. Gavau pasiūlymą iš Izraelio konsulo, jeigu to pageidaučiau, parūpintų man kelionės bilietą.

Kl: Kokie ryškiausi prisiminimai Jums stojosi prieš akis tada, kai Jums š.m. vasario mėn. 24 d. Izraelio konsulas Montrealyje įteikė "Pasaulio Teisulio" medali?

Ats: Išjudino seniai užkastų atmintyje įvykių epizodus... Kai ko visai neatsimenu, arba nesu tikra dėl eigos, kas prieš ir kas po kada vyko... Supratau kodėl, kartas nuo karto, daug vėliau vis susapnuodavau keistas vietas su spygliuotomis vielomis...Tada užslopinta baimė pasirodydavo sapne.

Nemiegojau keletą naktų prieš žymenų įteikimą. Nieko nepažinojau iš tos organizacijos YAD VAŠEM, labai rūpinasi dėl savo žodžio, kurį žinojau turėsianti ir norėsi - pasakviti po įteikimo. Džiaugiausi, kad mano šeima, bičiuliai ir svečiai dalyvavo tose ceremonijose. Organizacijos sekretorė Šaron Steven irgi parodė daug nuoširdumo ir rūpesčio, palaikydama kontaktą su manimi ir mane informuodama. Buvau patenkinta, kad savo įteikimo žodyje konsulas paminėjo ir Pažaislio vienuolyną, kuris vienu metu globojo išgelbėtąją iš getto Jeleną ir į kurį padėjo nuvežti mūsų gimnazijos kapelionas kun. Juozas Stankevičius.

Kl: Ko Jūs norėtumėte palinkėti savo bičiulei Jelenai?

Ats: To, ko mes visi, su augančiu rūpesčiu stebėdami įvykius ne tik tai Lietuvoje, linkime: taikaus, teisingo ir našaus gyvenimo, ir kad geri atsiminimai nustelbtų bloguosius. Kad, kaip ir savo žodyje paminėjau - niekada nepasikartotų nei HITLERIO, nei STALINO, nei rudių, nei raudonieji, nei kokios kitos spalvos HOLOKAUSTAI.

miesto MGB būstinės (Šuberto namų) kiemą. Čia buvo atvesti žuvusių giminės atpažinti savųjų. Simo Gavėnios brolis Andrius praėjo pro lavonus, o sesuo, pamąčius Simą, apalpo.

1949 m. kovo mėn. 25 d. Šlyterienės perspėta, iš namų pasitraukė Gavėnių šeima, taip pat ir mes: sesuo su 2 metų dukrele, mūsų mamytė ir aš. Tuo laiku, nutėsus J. Rauduvė (nuteisė 25 metams), mes buvome susipakavę kai kuriuos savo daiktus ir ruošėmės išvykti Šilutėn (ten gyveno mūsų sesuo). Z.N. išvykti mus atkalbinėjo, esą dar ne laikas...

Išdavikas Z.N. dar ilgus metus dirbęs Vilniuje, "Gintaro" viešbutyje administratoriumi, sunaikino daug jaunų žmonių.

Išėję į mišką ir negrižę asmenys: Simas Gavenia, Stepas Venckaitis (mokytojas), Česlovas Misevičius (geležinkelio tarnautojas), Narušonis (žmona su dukrele išvežtos į Sibirą), Stoškus (karininkas), Juozas Marozas (gimnazistas) zuvo Kamščių kaime 1949 m., Mozūraitis, Emilija Habdankaitė, Delkutė (banko tarnautoja).

NORĖČIAU PADĖKOTI

1945-46 m. mano vyras Steponas Šilkaitis buvo sulaukytas ir uždarytas Tauragės NKGB, buvusio Šuberto ramo rūsyje. Su juo kartu kalėjo teisėjas Garalavičius, Šilalės raj. ūkininkas Dumčius, buvęs pienininkas Aleksas Čepas.

Nuėsdavome perduoti rūbų, maisto, bet ne visada priimdavo, ne visada priėmė perduodavo. Visada matydavau seną moterį, kuri, nepaisydama blogo oro, saugumiečių keiksmų, kasdien - žiemą rogutėmis, vasarą vežimėliu - atveždavo porą didelių puodų sriubos. Maisto produktus jai pristatydavo geri žmonės, o ji virė, vežė, aukojosi, kad vargšai suimtieji nemirtų badu.

Visų kalėjusių, mirusiųjų vardu norėčiau padėkoti šiai tauriai moteriškei (gaila, kad nežinau jos pavardės). Ji buvo Petkevičienės ir Lažaunikienės motina. Jei šių moterų nėra tarp gyvųjų, tesidžiūuoja jų anūkai: Onutė Preikšaitienė, Lena ir Jonukas.

Vanda Šilkaitienė-Mickuvienė, JAV

A N Y K Š Č I Ų Š I L E L I S

.....

Ai siaudžia gražiai miškas, ne tik kvepia gardžiai, Siaudžia, ūžia ir skamba linksmai, dailiai, skardžiai. Vidunaktį taip tyku, kad girdi, kaip jaunas Lapas arba žiedelis ant šakelių kraunas. Girdi, kaip sakoms šnibžda medžių kalba šventa, Kaip žvaigždėlės plevėna, gaili rasa krinta. Dėl to ir širdy visos pajautos nutilsta, Ramiu tykumu, malda dūšia dangun kilsta. E kai jau, diena! brėkstant, rytai šviesa tvinska, Rasos pilnos žolynų žemyn galvos linksta; Tada šilas nubunda, visa ira tyla, Prasideda pamažu šventa dienos byla. Kas ten šlama? - e vėjo papūstas lapelis, Egi gūžtoį pabudęs sujuda paukštelis. Kas ten treska? - e vilkas: diena, mat užuodžia, Iš naktinės medžioklės per pakrūmes skuodžia. Egi lapė int olą žasioką iškandus, Egi barsiukas bėga, išlindęs iš landos; Egi linksmutė stirna per pušyną striuoksi; Egi pušin iš pušies voverytė liuoksi; Egi, mat, širmonėlis ir kiauinė juodoji Ir visokie žvėreliai po mišką ulioja. Kas ten tauksi? - e stuobri kapoja genelis. Kas mekena? - egi, mat, perkūno ozelis. Kas ten šnibžda? - e šnypsis iš kelmo piktoji; Egi srove teškėna upelė šventoji. Kas ten kalbas? - e žasys paupy gageną; Egi, mat, lizde storkus pamiškėj klegeną; Egi antys "pry, pry, pry!" priskridę i liūną; Egi kukutis klausia savo pačią, sūnų: "Ką, ką, ką jums atnešti? Ką jūs kalbat niekus! Ką, ką, ką, ką? ar grūdus, ar muses, ar sliekus?" Egi, mat, gegutėlė dairois ir kėtojas; Čia kukuodama verkia, čia juokias, kvatojas.

Skamba tik skamba miškas: čia volungė Ieva Trotina: "Ieva, Ieva! neganyk po pievą!" Čia paupy "ri-u! ri-u! ri-u!" tilvikas suuko; Čia vėl balsų visokių - lyg trūkė pratrūko. Vis kitoki balseliai, vis kitokios bylos: Dagiliai, pečialandos, strazdai, čyzylos, Kėkštai, šarkos ir kitos vis saviškai gieda: Toj juokias, toj vaitoja, e toj niekus klieđa. E už visus virsesnis lakštingalos balsas: Pilnas, skardus, graudingas ir, taip sakyt, skalsus: Skamba, ūžia per krūmus ir vis kitaip mainos, Ir vis dušion išmenga - lyg Lietuvos dainos. Tie visoki balseliai taip krūvon suplaukia, Tartum kožnas lapelis čiulba, kliauga, šaukia Ir sutartinę taiso, ir taip gražiai dera: Siaudžia tik, tartum siaudžia - rentavimo nėra; Anei tų balsų ausis skyrium nepažįsta, Lyg kad ant žalios pievos žolynai prazysta. Ir visoki žiedeliai taip tarp savęs pinas, Kad iš tolo tik regis gražus margumynas.

KANČIOS DOKUMENTŲ "ŠIENO" KALNAS

Stasys KATAUSKAS, buvęs sovietų politinis kaliny, nuo 1946 m. vyriškai dirbęs vargus Molotovo (dabar Permės) srities Kyzellago, Vorkutos lageriuose, mynęs tremties kelius Krasnojarsko krašte, kagebistams išvarius iš KGB pastato, buvo tuometinio Aukščiausiosios Tarybos deputato Balio GAJAUSKO pakviestas talkon. Dabar S. Katauskas Lietuvos Genocido muziejaus ekskursijų vadovas. Jis nuveda i kamara, kurioje keliolika maišų, prikims tų nematyto "šieno" - ilgų, siaurusių, susipynusių popierinių sruogų.

Paaškindite, kas čia yra?

- AT deputatas B. Gajauskas pasikvietė mane padėti tvarkyti dokumentus. Rinkau ir tvarkiau sudraskytus, apiplesytus, apdegintus dokumentus. O tokių buvo labai daug. Žiūrėjome, ką dar galima juose rasti vertingo, pavyzdžiui, pavardžių, faktų aprašymo, tardymo protokolų. Ir radome daug medžiagos apie tuos, kurie mus tardė ir žudė. Antrame aukšte, kur tikriausiai dirbo tardytojai, radome japonų gamybos mašiną, kuri, kaip vėliau paaiškėjo, skirta dokumantams naikinti. Aplink šią mašiną buvo kūgiai ruoželiais supjaustyti KGB dokumentų-lyg popierinis sienas čižiniams kimsi. Mėginome dokumentus atstatyti ir bent šį tą perskaityti. Bet tai padaryti neįmanoma - daugelis dokumentų sunaikinti neatstatomai. Šiuos dokumentų kūgius išsaugojome. Kai atvyko i muziejų japonų delegacija, kreipėmės i juos, prašydami padėti atkurti dokumentus. Svečiai, atidžiai apžiūrėję medžiagą, nusijuokė paprasė leidimo fotografuoti - japonų technika veikia be priekaištų. Gal jie ir galėtų pamėginti padėti, tačiau tai kainuotų didelius pinigus. Laikome šį popieriaus sieną muziejuje kaip eksponatą. Štai i ką pavirto dalis mūsų kovų ir kančios istorijos.

Ar jums pačiam neteko čia kalėti?

-Kalėjau 49 kameroje. Iš čia vesdavo tardyti. Klausinėjo apie mano ryšius su garsioju partizanų vadu A. Ramanausku-Vanagu. Daug buvo tardytojų, bet ypač žiaurus buvo L. Martavičius ir rusas pulkininkas Nikolaj Vokolov. Martavičiaus karinio laipsnio tada nežinojau, nes ateidavo apsirengęs civiliais drabužiais. Smogdavo per galvą, kad nukrisdavau ant grindų, o jis imdavo šaukti: "Ložis krestom" (gulkis kryžium). Nesuprasdavau, ką tai reiškia. Imdavo spardyti, kad išskėščiau rankas ir kojas - kaip Kristus ant kryžiaus. Tada kagebistai užguldavo rankas ir kojas, o Martavičius, atsistojęs ant krūtinės, juokdamasis sukdavosi. -"Dabar viską papasakosi... govori, svolod!"(kalbėk, niekše!), keikdamasis sukdavo. Sulaužė man raktikaulį. Galima ranka apčiuopti - nė rentgeno nereikia. Čia, muziejuje, yra jų abiejų nuotraukos.

Ar viname kabinete jus tardė?

-Keliuose, mat mane teisė du kartus. KGB kalėjime išlaikė ištisus metus.

Ar teko sėdėti karceryje?

-1946 metų lapkričio mėnesi šiame karceryje išsėdėjau 7 paras. Kai atidare duris, nepajėgiau išeiti, buvau visiškai sušalęs, mane visą purtė...

O kurioje kameroje buvo laikomas vyskupas V. Bori-sevičius?

-Vienuoliktose. Ten dabar teismo patalpos.

O kur buvo vykdomi teismo nuosprendžiai?

S. Katauskas parodo laiptus i rūsi. Patalpa, kurioje buvo žudomi nuteistieji, dar neatiduota muziejui, nors za- 4 psl.

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

ANTROJO PASAULINIO KARO ATSIMINIMŲ

2-oji dalis

JUOZAS ŠIAUČIULIS - ŠILĖNAS

5. / t e s i n y s /

Šiek tiek apšylu, atsigauanu, bet neįprasta oro tvanka labai erzina. Grįžtu atgal prie savųjų viršų. Graži, saulėta diena. Per naktį siautuosios bangos rimsta. Laivas palengva skrodžia jūros mėlynę Vakarų kryptimi, savo užnugarį palikdamas kunkuliuojantį vandens taką ir lydinčius kero laivus.

Dešinėje, toluomoje, matosi penkių laivų vilkstinė ir Bornholm'o salos žemi kontūrai, kairėje - virš retėjančių debesų žvalgosi trijų lėktuvų junginys. Kieno jie neatpažįstame.

Negauname jokių fronto žinių, laivo radijas tyli. Iš susirūpinusių vokiečių veidų spėjame, kad frontų eiga nėra džiuginanti.

Savuosis randu pasigedusius manęs, - kur aš buvau dingęs, klausia Adomas. Vėjo kryptčiai pasikeitus, susidaro užuovėja, šilčiau. Edvardas rimtai negaluoja po jūros ligos, išblyškęs kaip drobė, skundžiasi galvos svaiguliu ir vidurių skausmais. Būtų gerai jei prisišauktume kokią sanitarę, bet kur ją surasti? Jos, tikriausiai, jūrininkų kabinose ar prie sužeistųjų laivo viduje. Edvardui užleidiame patogesnę vietą užuovėjai. Jis sėdi, susisukęs i palapinę ir tyli, galvą panarinęs. Adomas pasiūlo dūmą, - atsisako, Albertas atneša šaltos kavos, o aš, laimel, savo kuprinėje randu dar kelias užsislėpusias aspirino tabletes. Vieną duodu Edvardui, kuris ją su dėkingumu paima.

Ginkluoti sargai atveda kelioliką belaisvių ir įsako nuvalyti vemalais apterštą denį ir jūrininkų kajutes. Belaisviai su įduotais šepčiais ir skudurais, šitindami ant siūbuojančių grindų, valo. Baimingai dairosi i juos saugančius ir i mus, alkanomis akimis ieškodami ką nors valgomio. Gaila, ir mes jau antrą dieną esame alkani ir jiems padėti negalime.

Iš jūrininkų sužinojome, kad plaukiame i Kylio uostą. Nušvito mūsų viršininkas Varnagė, sužinojęs kur plaukiame. Ten esą, jo namai, žmona, dvi dukros su šeimomis, kurių jau antri metai kaip nematęs. Džiaugiasi ir Gefreiteris, nes ir jo gyvenvietė netoli Kylio miesto, Brehmenhafene, jo namukas Wilhelmstrasse gatvėje, 142 numeriu paženklintas ir esą išsiskiria iš kitų, nes jo paties statytas, ir sodelis šalia namuko - jo sodintas. Jis, kaip ir mes, tiki artėjančia karo pabaiga.

Vakarop gauname dviejų dienų sausą maisto daavinį ir šiltos kavos. Šiek tiek atsigauiname, nuotaika dėja.

Abu apžiūrime belangi, tamsų, platų koridorių. Atidarius medinius vartus, iš kiemo vidun įvažiuodavo pusantaronis atviras sunkvežimis ("politorka"). Pašalinę žmogaus akis nematydavo, kaip iškeldavo iš rūso nužudytųjų lavonus ir kaip juos suversdavo i kėbulą. Lavonus pridengdavo brezentu. Pakrautas sunkvežimis išriedėdavo i Tuskulėnus...

Genocido muziejaus ekskursijų vadovas išikūręs kalėjimo viršininko kabinete. Čia sėdėdavo bene produktyviausias profesionalus KGB budelis - Vasilij Dolgirev...

Nenuveju minties - ar leidavo mirtininkams prieš švį pakaušin pasimelsti? Susivokiau, kad paistau niekus. Kagebistai buvo, kaip dabartinės valdžios vyrai mėgsta pabrėžti, nuoseklus pragmatikai... Jie dirbo profesionaliai, be skrupulų, slopindami sąžinės prošvaistes degtine.

Kalbėjosi Edmundas Simanaitis

(iš "Tremtinys", nr. 3., 1995).

MUITININKAI - NE "PARAZITAI PRIE UŽKARDŲ"

Lietuva, 1992 m. tapusi Europos muitinių bendradarbiavimo Tarybos nare, trečią kartą paminėjo Tarptautinę muitinės dieną. Šių metų minėjimas buvo ypatingas. Mat penki Lietuvos muitininkai buvo apdovanoti Pasaulinės muitininkų organizacijos garbės raštais. Tokiu raštu iki šiol buvo apdovanotas tik Medininkų tragedijos liudytojas Tomas Šernas. Nemažai šios srities darbuotojų per minėjimą gavo specialius Lietuvos muitinės atminimo ženklus bei padėkos raštus.

I šventę susirinko apie 100 muitininkų iš visos Lietuvos, bet dar daugiau jų liko tarnybos vietose. Nors vis girdisi skeptiškų atsiliepimų dėl jų darbo naudos, bet oficialiais duomenimis Lietuvos muitinės 1994 metais surinko per pusę milijono litų pridėtosios vertės, muitų, akcizo mokesčių, baudų ir delspinigių. Sulaikyta neteisėtai įvežamų ir išvežamų prekių už 13 milijitų. 1993 m. sulaikyta 900 kontrabandinių krovinių, iškeltos 4 bylos; pernai - net 1200 kartų konfiskuotos kontrabandinės prekės, iškeltos 89 bylos. Per Lietuvą gabenama ir narkotikų: aguonų, kanapių, marihuanos. Tokios "prekės" sulaikytos net 17 kartų. Dabar muitininkams pagelbės iš Vokietijos dovanai gauti 4 vilksuniai, užuodžiantys narkotikus.

Lietuvos muitinės departamento direktorius V. Geržonas, pripažino, jog mūsų muitinės dar nėra tokios, kokių reikia. Tai priklauso ne vien nuo tą darbą atliekančių žmonių sąžiningumo ir patirties, bet ir nuo įstatymų. Yra rengiamas ir netrukus Seimui svarstyti bus pateiktas Muitinės kodeksas. V.Geržonas kreipėsi i sėdėjusį Seimo pirmininką Č. Jursėną ir paprasė pasirūpinti, kad tas kodeksas būtų priimtas kuo greičiau, nes nuo to priklausys tolesnis šalies muitinių darbas. Be to, teks keisti nemažai galiojančių įstatymų ir poįstatyminių aktų.

Iki šiol daug kur naudojamos senais sovietiniais dokumentais. Seimo pirmininkas pajukavo, kad daug kur užsienyje išgirsta labai gražiai tariamą Lazdijų muitinės pavadinimą, kai apie ją kalbama labai negražiai.

Muitininkų minėjime buvo pranešta, kad už drausmės pažeidimus pernai atleista trečdaliu muitininkų daugiau negu 1993 m.; pasakyta, kad užtiktas poste neblaivus pareigūnas iškart atleidžiamas iš darbo.

Šventės dalyvius pasveikino ir netikėta viešnia - Medininkuose žuvusio muitininko S. Orlavičiaus motina. Ji palinkėjo visiems šypsenos - palydint ir sutinkant visų tautų keleivius.

Ona Mickevičiūtė

(iš "Europos Lietuvis", nr.6, 1995 m.,vasario 4-10 d.)

pagerėjo, prašvito ir Edvardo veidas, - atrodo, aspirinas padėjo. Laivas palengva rėžia Pietų kryptimi. Saulė leidžiasi varšomis žaižaruojančiu Baltijos vandeniu. Kurtus motorų ūžesys monotoniškai drebina aprūdijusius laivo šonus, pro raudoną dažytus jo kaminius i erdvę kyla tamsūs dūmai, ištikimai lydi minogaudžiai.

Ir vėl mus užgaubia naktis, rami naktis: nesigirdi sprogių, nesimato gaisrų pašvaisčių, nesigirdi mirtį nešančių plieno paukščių ūžesio. Rami naktis. Mūsų kelią lydi žvaigždžių sietynas. Susisukame i apklotus ir paskętam kiekvienas savo mintyse.

- Kažin, Juozai, kas dabar yra Heksengrundėje ir Heloje?,- užgirdau šalia manęs sėdinčio Klemo žodžius.

- Kažin ",- atsakiau,- kur dabar yra mūsų vertėjas Kurmis, kuris siūlė mane vokiečių viršilai sušaudyti, radęs mane sergantį pakrantės slėptuvėje, o ne barake. Spėjo laiku jis išnešti savo kudašį, nes daugelis griežė ant jo dantį už perdėtą pataikaviną vokiečiams. Būtų kailį nulupę ar i dugną nuleidę...

- Matei, kaip Varnagė aną dieną, lipant i laivą savo šautuvą nuleido i vandenį palei laivo šoną? Taip būtų buvę ir su Kurmiu,- kalba Klemas.

- Mačiau, kur gi nematysi. Atsieit, per neatsargumą įkrito. Juk ir Gefreiteris be šautuvo, atrodo lyg susitarę. Matyt, jaučia greitą karo pabaigą. Matei kaip džiaugėsi sužinojęs, kad laivas plaukia i Kyli?- klausiu.

- Mačiau. Laitinngi jie, - kiek patylėjęs vėl prabilo Klemas. - O mes? Kaip tu manai, ar galėsime grįžti pas savuosius, kai karas pasibaigs?

- Taip, brolau, vieną dieną baigsis karas. Jie prasideda ir baigiasi, bet ar mes galėsime grįžti namo, kas gali žinoti? Matai ir žinai, kas dabar tenai - baisiau kaip keturiasdešimt pirmaisiais: vienus i Sibirą, kiti i miškus išėjo, esame likimo rankose,- guodžiau jį, kartu ir save.

Su Klemu mudu lyg broliai. Kai kas sako, kad ir iš veido mes panašūs kaip broliai. Mūsų grupės jaunimas dė jo lėto būdo vadina Tėvu. Jisai už mane šešiais metais vyresnis. Biktūnų kaimo, pasiturinčio ūkininko sūnus. Vėdęs gyveno Anykščiuose, šalia istorinio, kadaise buvusio Anykščių dvaro, prie Anykštos upelio. Vertėsi staliaus amatu. Buvo aktyvus Anykščių Šaulių Kuopos narys. Komunistams užvaldžius Lietuvą, aktyviai reikėšis ir, karui prasidėjus, su ginklu rankoje palydėjo neprašytus svečius.

1941 m.vasario 16 d., Lietuvos Nepriklausomybės dieną, nakties metu prie buvusio Šaulių RAMOVES pastato aukšto stiebo, kartu su kitais dviem šauliais iškėlė trispalvę. Ją Anykščių milicininkai tikiai po kelių valandų darbo, stiebą nupjovus, nuėmė. Vokiečių okupacijos metais aktyviai veikė, ieškodamas ginklų išigijimo kelių. Platino pogrindžio spaudą. Kaip ir daugelis mūsų, pasirinko kovos kelią. Skaudžiai pergyvena šeimos atsiskyrimą. Mes vienas kitą suprantame ir be žodžių. Jautrios sielos jisai, savam paskutinį trupinėį atiduos, bet atsargus ir kietas su tais, kas jį mėgina pažeminti ar sunieinti. Labai mėgsta jaunųjų draugystę, ir jiems jis patinka, Tėvu vadina. Ypatingai artimi su Skrebučiu ir Kazuku.

Matau kaip kartais išsiima Klemas iš munduro kišenės seną, pageltusią šeimos nuotrauką, kaip kokią brangenybę, ilgai i ją žiūri, apsidairo, ar kas nestebi, užsiruko ir vėl gražina i įprastą vietą, arčiau širdies. Ne visiems jis mėgsta ją rodyti, ne su visais jis skaudžia tema pasidalina.

Jo kuprinėje, kaip ir mano, slaptai laikomas ginklas- "parabelius". Žino jisai ir apie mano "effeną". Pavojinga juos laikyti, bet nesinori skirtis su jais - jie stiprina mūsų savijautą, be to, nuojauta sako, kad jie ateityje gali būti labai reikalingi. Jų atsisakyti visada suspėsime.

- Kažin kur dabar yra Biliūnas, Rudokas, Burneika?,- užsimena Klemas apie savo likusius draugus. -Greičiausiai Pavarių ar Šimonių giriose prieglobstį rado,- klausia ir pats sau atsako.

- Kažin kur jie dabar...- pakartoju Klemo žodžius. Pašnekesį lydi laivo motorų ritmas. Slenka graži, žvaigždėta naktis. Brolis Vytas, Vanagas, Adomas ir kiti, susisukę i apklotus, snaudžia. Tik Edvardas dar vis neramus, jo akinių stikluose atsispindi maži žvaigždžių taškeliai. Įsisuku ir aš i antklodę ir prisiglaudžiu prie brolio Vyto peties. Taip norisi miego.

Rodos, buvau užsnūdęs. Keli vokiečių kalbos žodžiai sudrumsčia mano ramybę. Vėl pasikartoja praeitos nakties scena: ginkluotų sargų priežiūroje, belaisviai atėję du savo likimo brolius ir tyliai nuleido i juoduojančią vandens gelmę... Kodėl tai daro nakties metu, juk ir naktis turi savo akis ir ausis? Kodėl viso to kaltininkas bjo dienos šviesos ir kiek, pagaliau, skiriasi raudonasis šėtonas nuo rudojo, kurie skelbiasi pasauliui, kad jie neša tautoms laisvę ir žmoniškumą...

Ir taip bemažtydamas, praleidžiu naktį, nesumerkęs akių kaip reikiant. Matytas vaizdas kartojo si atmintyje daugelį kartų...

Atrodo, laivas keičia kryptį: iki tol plaukęs i Pietus, pasuko i Rytus. Prieš akis - auštančio ryto žara. Paketimą pastebėjo ir Adomas su Albertu, kurie gerai orientuojasi pagal žvaigždynus. Spėliojame, kodėl taip daroma. Aušta balandžio ketvirtosios rytas. Priekyje, pro palkšvus rytmečio rūkus pasirodo žemyno krantai. Laivą pasitinka baltasparnių žuvėdrų pulkai, aukso karūna išspuosi kyla saulė. Danguas mėlynę puošia lengvi pūkiniai debesėliai. Baltija alsuoja, išsidabinusi gintariniais purslais. Pavasarinė gaiva oras pripildo ir mūsų krūtines.

Iš kapitono buveinės girdisi lengvų vokiškų šlagečių ir jūrininkų balsai ir žuvėdrų šūkavimai žadina kiekvieną iš naktinio įmygio. Sujuda ant laivo viršaus esantieji, mankština per naktį užtirpusius raumenis, neišmiegotom akim žvelgia i vis labiau ryškėjantį krantą. Stalgiais šuoliais žuvėdros puldinėja bangas, pailsusios tūpia ant laivo stiebų ir kajučių stogelių, akylai seka, ar kas nors nenumes ką numalšinti jų nepasotinamą alkį.

Išlenda ir laivo viduje esantieji kareiviai ir civiliai. Jie godžiai traukia i krūtines

rytmečio orą, džiaugiasi saulės šviesa, baimingai dairosi po dangaus mėlynę, su džiugia šypseną žvelgia i krantą. Skambūs sanitarių balsai irgi mieli užgrūdintų kareivių širdims, o iš žemutinių laivo patalpų girdisi vis saugomų belaisvių dejonės...

Iš mus lydinčių karo laivų žybsi signalinės šviesos. Stebime visa tai pakilioje nuotaikoje, nes greitai pasieksime artėjantį krantą. Prašviesėja ir Edvardo so-

pulio iškankintas veidas.

- Gaila, kad neturiu sparnų,- visas žuvėdras iš-

gaudyčiau ir jus skania mėsyste pavaišinėčiau,- juokauja

/ nukelta i 5 psl...../

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VEIDU Į ŠIAURĘ - DIENOS VAKARUOSE

/.....atkelta iš 4 psl/

Vanagas.

- Kai pasieksime krantą, galeši,- jam pritaria Adomas,- ne veltui ir pravarde Vanago nešioj!

- Tik vietoj mėsytės, žiūrėk, kad būtų duonytės,- atsako visada rimtai į dalykus žiūrintis Desantininkas.

Iš jūrininkų sužinome, kodėl naktį buvo pakeista plaukimo kryptis. Esą, sąjungininkų- anglų ir amerikiečių - aviacija smarkiai subombardavo Kylio uostą ir miestą. O į Barnholmo salą išsikėlė rusai... Artėjant prie Pomeranijos krantų, Svinemundės uosto. Džiaugiamės, kad greitai po kojomis pajusime žemę.

Laivas vis arčiau ir arčiau slenka prie žemyno. Virš laivo neaukštai ratą apskua vokiečių žvalgybinis lėktuvas. Iš uosto atsukba nedidelis kuteris, garsiai sukaukia, pasisuka ir rodo į uostą, į plaukimo kelią. Mus lydėję karo laivai atsisveikina ir pasuka Riugeno salų pusėn.

Mus pasitinka Vokietijos žemė: aukšti uostamiesčio fabrių kaminali ir pakrypę uosto krantinų kranai, pavasariu žaliuojanti krantų žaluma ir nuostabiai graži diena. Ant laivo žmonių sujudimas. Kiekvienas nori matyti tai, ko nebuvo matęs, tačiau daugelio veidai pilni rūpesčio ir nežinios. Plačiuose uosto vandenyse matosi daugybė nuskandintų, įvairaus dydžio ir paskirties laivų. Pasvirę stiebai ir virš vandens bekyšą kaminali ženklina jų tragedijos vietas. Kai kurie bombų skeveldrų apdraskytais šonais, pasvirę stipriai laikosi prisirišę prie krantinės. Daugelyje vietų bombų išgriautos krantinės, užverstos metalo ir kitokiu laužu, ant kurių netrukdomos šeiminkauja žuvėdros. Plačiuose uosto įlankoje didesnio laivų judėjimo nesimato, tik keletas mažesnių kuterių sukinėjasi apie laivus-paskenduolius. Uosto pastatų gritvėsiai liudija apie neseniai buvusį prieš lėktuvų bombardavimus. Krantinėje, tarp žaliuojančių medžių- juodoja daugybė pastatų griuvėsių. Kiek toliau - ant pakilios lygumos, išsistatęs Svinemundės miestelis, puikuojasi aukštais, gotiškais bažnyčios bokštais ir aprūkusiais fabrių kaminais, iš kurių kyla juodi dūmai.

Mūsų laivas, po ilgoko ir atsargaus manevravimo, išmeta inkarus ir prisitvirtina prie dar nesugriautos krantinės, nuleidžia išlipimo laiptelius. Mus pasitinka karinė žandarmerija ir gerai ginkluotų vokiečių Wehrmacht'o kareivių būrys. Jie tvarko išlipimą iš laivo. Pirmiausiai išlaipinami sužeistieji vokiečių kareiviai, juos palma karinės sanitarinės mašinos, ir nusiveža. Po to išlipa civiliai: seniai, moterys ir vaikai. Juos ilgai grupuoja į atskirus būrius. Vienus palma kariški sunkvežimiai, kitus nusivaro kareiviai, juos palydi Raudonojo Kryžiaus pareigūnai. Po jų - eilė mūsų grupei ir tada- likusiems vokiečių kareiviams. Paskutinius iš laivo, stiprios sargybos priežiūroje, iškrausto belaisvius. Kai kurie jų atrodo sunkūs ligoniniai, vos paeina. Juos veda stipresnieji. Atsargiai leidžiasi žemyn siūbuojančiais tilteliais, šurkštūs sargybinių balsai ragina skubėti. Bet jie juda pailengva ir, atrodo, negirdi jiems siunčiamų keiksmažodžių.

Sugrupuoja juos krantinėje, prie netoliese esančio apgriauto pastato sienos. Sargybiniai apsuja juos ratu ir nieko pašalinių prie jų neprileidžia.

Belaisvių keli šimtai. Jie susėda ant akmenimis grįsto grindinio ir žvalgoi į neregėtą aplinką, šnekučiuojasi tarpusavyje, prašo sargybinių rūkalų, vandens ir duonos. Jie, kaip ir mes, į alkani. Barzdomis apžėlę veidai, kaip ir mūsų, visi atrodome vieno likimo broliais.

Džiaugiamės, kad nors ir po vargingos, bet laimingai pasibaigusios kelionės laivu vėl esame ant "nesiūbuojančio pagrindo" - žemės! Visi kartu, visi kartu ir su Gefreiteriu bei Varnage, ir su jų užgėsusia viltimi pasiekti Kylį... Patinka jiedu mums, atrodo ir jiems mes.

Japanas su Adomu spėlioja, kas laukia mūsų artimomis dienomis. Šlubis tikriausiai norėtų vėl išdėstyti savo visa žinančias kortas ir sužinoti, kada baigsis karas ir kas bus po jo. Edvardas irgi džiaugiasi, kad savijauta pagerėjo, tik labai norėtų užtraukti dabar nors vieną gerą dūmą. Desantininkas ir Klemas ragina Vanagą ištešėti pažadą ir parūpinti skanios žuvėdrų mėsytės- jų pulkai čia pat. Brolis Vytas su Juozu susirūpinę kaip ir kur gauti nors kepaliuką duonos. Albertas galvoja apie naują susitikimą su kokia sanitare, panašia į laive sutiktąją.

Pavasario, žaluma puikuojasi visu puošnumu tarp tų griuvėsių. Čia, bent šiuo metu, dangaus mėlynė rami ir nesigirdi mirtį nešančių plieno paukščių, nesigirdi pavojaus sirenų ir priešlėktuvinių pabūklų trenksmo. Šiandieną čia ramu, ir nesinorėtų niekur iš čia pajudėti, tik užmiršti Dancigo, Rachmelio, Heksengrundo ir Helos pragarus ir laukti sugrįžimo dienos į savo gimtąją žemę.

Nors trumpais bruožais norisi prisiminti šios vietovės istoriją. Tai sena, garbingą praeitį turinti Pamario žemė, esanti tarp Vyslos, Oderio ir Elbės upynų. Senovėje švedų, rugių, kašubų ir burgundų apgyventa. Nuo Didžiojo Karolio viešpatavimo laikų vadinta Pamarėnais- Pomeranija. Vienuolikto šimtmečio pradžioje juos apjungęs valdė Pamarėnų kunigaikštis Sventiboras. Jam mirus, Pamarėnai buvo puldinėjami lenkų ir vokiečių, XII šimtmečio pradžioje, kaip ir Prūsiose, prasidėjo intensyvi germanizacija zalcburgiečiais. 1325 metais prie Pamario buvo prijungtos Ruegeno salos. 1648-1720 m. kraštą valdė švedai. Svarbiausieji Pamario krašto miestai: Štetinas, Kolbergas, Kostinas, Stargardas, Stalpas. Štetinas prie Oderio upės įkurtas 1243 m., turėjo Magdeburgo miesto teises. Švedams valdant, Štetinas buvo Pamario hercogystės sostinė. Iš tų laikų yra išlikę didingi hercogų rūmai ir katedra, kurie liudija miesto ir krašto didingą praeitį.

Miestas išsistatęs ant Oderio upės krantų, pramonės, laivų dirbtuvių, svarbi vokiečių karo laivyno bazė, sąjungininkų aviacijos smarkiai apgriauta.

Svinemundės miestelis įkurtas Vokietijos valdovo Friedricho Didžiojo laikais, Usedomo salos rytiniame krante, laikomas Štetino priemiesčiu. 1765 m. įtvirtintas uostas, vartai iš Baltijos jūros Oderio upe į Štetiną. Tuo metu labai nukentėjęs nuo sąjungininkų aviacijos- tikras laivų kapinynas.

Slenka valandos. Išsikrausto iš laivo paskutiniai vokiečių kareiviai ir dalis jūrininkų. Belaisvius paskirsto į mažesnes grupes ir juos išveda sargybiniai, kažkur

į sugriautų pastatų pusę. Juos palydi žuvėdros, išvyksta ir žandarai. Mes liekame lyg užmiršti.

Apie 3-ią valandą prisistato nematytas Wehrmacht'o viršila su dviem eiliniams, surikiuoja mus po tris, ir pajudame miestelio pusėn. Atsisveikiname su krantinėje likusiu laivu: ant laivo esantieji jūrininkai kepurėmis moja mums, mes jiems. Smagu žygiuoti rikiuotėje, gatvės grindinis aidai nuo žingsnių.

Civiliai praeiviai stebi mūsų apšepusius veidus, sulamdytas milines, kuprines ir ant rankovių esamus mūsų, jiems nematytus, trispalvius skydelius ir stebisi, kodėl mes be ginklų, o su šalmiais.

Gatvė, kuria einame, beveik nepaliesta bombų. Tik vienas kitas apdegęs statinys išsiskiria nuo kitų. Visur daug žalumos, keli dviaukščiai, kuriuose matyti daug įvairių krautuvių. Iš ten žmonės nešasi pirkinius. Praeidamas vienas kitas kareivis atiduoda pagarbą. Bandome uždainuoti, - tegul sužino senųjų Pamarėnų palikuonys, kad mes ne vokiečiai. Adomas užtraukia "Ant kalno mūrai, joja lietuviai". "Joja, joja lietuvaičiai" - pritaria visi. Pritaria ir mūsų dainų mylėtojas Gefreiteris, tik šalia jo Varnagė- ne. Jis žingsniuoja kažko užsimastęs. Mūsų nauji vadovai džiaugiasi- tikriausiai pirmą kartą girdi jiems negirdėtą dainą.

Pasidaro smagu, dainoje randame dvasinę paguodą. Praeinančios moterys ir paauglės mergaitės šypsosi ir moja rankomis, šaukia "ganz gut, ganz gut"! Žilagalviai seniai sustoja, įtartina seka mūsų žygiuotę ir šypsosi, kai kurie pakelia ranką ir sušunka "Heil Hitler", "Heil Hitler",- atsako mūsų vadovai, prisidėdami ranką prie kepurės...

Skrebutis ir Kaziukas nepastebimai iššoka iš rikiuotės, užbėga į duonos parduotuvę, tikėdamiesi gauti duonos, bet grįžta tuščiomis. Pardudama tik tai už kuponus... Žygiuojame ir dainuojame toliau. Daina seka daina.

(b.d.)

BULVĖS EPOPEJA

(Pasinaudota prof. Kosto Bečiaus ir Algimanto Bujausko straipsniu, atspausdintu "Mokslas ir Gyveniams" nr. 5/81)

Ne veltui sakoma, kad Europa gali būti dėkinga indėnams ne už auksą, o už bulvės - šiuos "žemės obuolius", kurie javų nederliaus metais išgelbėdavo milijonus žmonių nuo bado. Dabartinės Peru ir Čilės priešistorinėse olose ir grotuose archeologai randa molinius bulvės formos indus, su džiovintų bulvių liekanomis. New York'o gamtos muziejuje galima pamatyti keramikos dirbinių, vazų, ant kurių meniškai pavaizduoti šie augalai. Tai vėlesnio laikotarpio (1 a.) indai, idomūs tuo, kad piešiniuose galime atskirti net įvairias bulvių rūšis ir veisles. Indėnų Chimų kultūros (III a.) liekanos rodo, kad bulvės ten netgi dievintos. Apie tai byloja ir išlikę apeiginiai indai, dažniausiai bulvės pavidalo. Peru ir Čilėje aptiktos prieškolūmbinių laikų indėnų mumijos, šalia kurių tarp kitų augalų liekanų puoduose rasta ir džiovintų bulvių.

Yra puiki graviūra, vaizduojanti Peru valdovą, dirbantį bulvių lauke (1 pav.) Paveikslas centre - kiek oficialiai nusiteikęs puošnus inkų karalius su originaliu kastuvu, už jo - besišypsantys, taip pat pasipuošę ir su kastuvais indėnai. Visi smeigia kastuvus į lygią dirvą. Priekyje išsirišusi eilė moterų purena dirvą rankomis. Gale stovi indėnas su puodukais rankose (matyti, pasiruošęs bulvės palaistyti). Dangus truputį debesuotas, bet matyti saulė ir pūsmėnulis. Indėnų veidai linksmi, nors susikaupę. Visas paveikslas dvelkia organizuoto ir tvarkingo darbo nuotaika.

Kaip indėnai augino ir ruošė maistui "žemės obuolius"? Inkai, kurių imperija apėmė dabarties Peru, Bolivijos, Ekvadoro ir šiaurinės Čilės teritoriją, augino bulves Andų slaituose drėkinamose terasose. Tenai iš vandenyno pakrantės lamomis atgabendavo guano (Čilės salietros) ir rūpestingai tręšdavo dirvą. Ne mažiau rūpestingai ją paruošdavo: rudenį giliai purendavo rankinėmis žagrėmis su titnaginiais noragais, o viršutinį žemės sluoksnį apversdavo ir purendavo net rankomis. Akmenuotą dirvą ruošdavo (ir dabar ruošia) taip: indėnas įkalo storą kuolą ir suka jį į visas puses, o moteris rankomis smulkina žemės grūstus. Bulves visuomet sodinamos į gerai patręstą ir išpurentą dirvą.

Pagrindinis bulvininkystės rajonas P. Amerikoje, matyt buvo Titikakos ežero apylinkės. Čia rasta daugiausia bulvių veislių. Šioje Andų dalyje jos dera net iki 4 tūkst. metrų aukščio, kur kiti kultūriniai augalai neauga. Ten būdavo auginamos atsparių šalčiams bulvių rūšys.

Maistui tinkamas bulvės indėnai vadino bendru "papas" vardu. Tyrinėtojai mano, kad pirmiausia tai galėjo būti dabartinė **Solanum stenotomum** (turi 24 chromosomas) rūšis iš **Andigena** grupės. Čia reikėtų priminti, kad europinės bulvės kildinamos iš kitos - **Solanum tuberosum** (turi 48 chromosomus) rūšies.

Iš buvių indėnai daugiausia gamindvo čiunjo. Tai džiovintas ir šaldytas produktas. Ant plūktos žemės būdavo pritiesiama demblių arba sausos žolės ir papilamas sluoksnis bulvių. Dieną jas kepindavo saulė, naktį ardydavo šaltis, neretai užlydavo lietus. Jos suvydavo, susiraukšlėdavo, tada būdavo sutrempiamos basomis kojomis. Keliolika dienų džiovintos saulėje ir vėjuje galėdavo išsilaikyti iki sekancio derliaus. Tokia masė yra kartoka, todėl prieš verdant būdavo dar kartą užpilama vandeniu ir džiovinama. Išvirę tokią bulvinę košę, indėnai paskanindavo lamos mėsa ir trupučiu pipirų.

Gerai paruoštas baltasis čiunjo, primenantis bulvių krakmolą, vadinamas funta. Šių produktų randa archeologai.

1522 m. ispanai pradėjo skverbtis į inkų imperiją. 1526 m. P. Pizaro konkistadorai, verždamiesi į šalies gilumą ir stokodami maisto, paragavo bulvių. Nusprendė, kad skanu. Rašytinių žinių apie tai pateikia J.de Castelnas, 1537 m. dalyvavęs admiralo Gonzales de Kvesado žygyje. Tada ispanai rado bulvių prie Magdalenos upės, pabėgusių indėnų namuose. Dar aptiko kukurūzų ir pupelių. Tai jie bulves pavadino žemės obuoliais.

Žymus anglų bulvininkystės specialistas R. Salaman'as teigia, kad ispanai pirmieji atgabeno bulves į Europą. Antai Sevilijos ligoninės ūkinės knygos užregistruota, kad 1563 m. maistui pirktą bulvių. Pagal ispanų kronikininką Benvides'a, 1565 m. iš inkų sostinės Kusko Ispanijos karaliui Pilypui II buvo atsiųsta dėžutė bulvių. Mat ispanai sužinojo, kad inkai jas vartoja ir kaip vaistąžolę. Dalį bulvių karalius nusiuntė negaluojančiam popiežiui Pijui V. Tas, savo ruožtu, kaip vaistą dovanavo Olandijos kardinalui, o šis - vieną Belgijos vienuolyno viršininkui. Tas dienoraštyje užrašė, kad 1567 m. gavo ispanų atvežtų

bulvių. Kelias bulves vienuolis davė Monso miestelio prefektui Pilypui de Sivri, o šis nedelsdamas nusiuntė pora Vienos botanikos sodo vedėjui K. Kliuzijui. Šis vieną bulvę pasodino Vienoje, antrą Frankfurtu prie Maino botanikos sode. Abu augalai užaugo. Iš tenai bulvės paplito Paduvos, Koeln'o ir kituose botanikos soduose. Idomu pažymėti, kad 1569 m. bulves augino ir Vroclav'o botanikos sodas.

Kaip tuometinės bulvės atrodė? Yra išlikęs K. Kliuzijaus piešinys: žali bulvienojai, mėlyni žiedai, rausvi gumbai. Tokioms bulvėms 1601 m. K. Bouhin'as suteikė botaninį terminą "Solanum tuberosum", kuris vartojamas ir šiandien.

Yra duomenų, kad į Angliją naujas augalas pateko kitu keliu. Jas pirmiausia savo užrašuose mini trys buvę piratai, vėliau karalienės Elzbietos admiralai - George Hawkins'as, F. Drake ir V. Raleigh. Pirmasis rašo, kad 1565 m. Venezuolos pakrantėje indėnai jiems atnešė vistų, ananasų ir bulvių, kurios esančios kur kas skanesnės už europinius pastarnokus ir morkas. Žinoma, kad tais pačiais metais bulves augino G. Gerard'as Škotijoje, lordo Raleigh botanikos sode. Išlikusiame portrete botanikas pavaizduotas su bulvių žiedais rankoje. F. Drake rašo, kad 1578.XI.29 prie Čilės krantų anglus pasitiko indėnai, nešdami vieni avinai ir bulvėmis. Veikiausiai naujas augalas pakliuvo į Angliją iš tos Čilės vietos, kur dienos ilgumas panašus į Britų salų. Po to jos pateko į Šiaurės Ameriką.

Nelengvas ir toli gražu nesklindus buvo bulvių introdukcijos kelias. Naujojo pasaulio užkariautojai imdavo bulvėmis duoklę. Laivai ilgai užtrukdavo kelionėje, brangus produktas ne visuomet pasiekdavo Europą. Iš pradžių bulvės buvo reti augalai karalių, didikų ir botanikos soduose. 1616 m. "žemės obuoliais" Anglijos karalius vaišino svečius priėmimo metu. Visi dalyviai buvo nustebinti ir labai jomis susidomėjo. 1619 m. už svarą bulvių karaliaus virtuvė mokėjo po 2 šilingus. Prancūzijos karalius Liudvikas XVI rūmų iškilmų proga segėsi jų žiedus prie frako, o karalienė Marija Antuanetė puošė jais savo sukuoseną.

Žinių apie Prancūzijoje auginamų bulvių agrotechniką 1604 m. agronomo žinyne pateikė Oliver de Seres'as. Valstiečių žemėse jos pirmiausia paplito Airijoje, Anglijoje, Škotijoje, o vėliausiai - Ispanijoje. Naująją kultūrą auginti skatino pasikartojantys nederlių metai. Prūsijos karalius Fridrichas Vilhelmas I pradėdamas vykdyti bulvininkystę savo krašte, pirmiausia įsakė rūmų darže pasodinti 30 kg. bulvių. Vėliau Fridrichas II, įvertinęs šių augalų reiksmę, pradėjo versti valstiečius sodinti bulves. Nepamiršta tačiau ir padėti jiems: išleista nemo-kama instrukcija, nemokamai išdalinta sėklos. Prancūzijoje rastas kitas bulvių platinimo kelias. Buvęs vokiečių karo belaisvis, o vėliau - Paryžiaus akademikas Augustas Parmantier (ne be karaliaus Liudviko XVI žinios) prie bulvių daržo pastatė sargybą. Žmonės susidomėjo "užgintu vaisium" ir, kai sargybos nebuvo, pradėjo ragauti bulves. Vėliau toje vietoje ir Parmantier tėviškėje pastatyti paminklai. Vienoje paminklo pusėje užrašas: "Žmonių geradariui", kitoje - Liudviko XVI žodžiai: "Ateis laikas, kai Prancūzija bus jums dėkinga už suteiktą maistą alkaniems".

1736 m. bulvės augo ir Petersburgo Medicinos akademijos botanikos sode. 1765 m. Medicinos kolegija bandė siųsti į vidurines ir šiaurines gubernijas bulvių, sėklos ir instrukcijų, kaip jas auginti. Vokietijoje, Olandijoje ir Anglijoje buvo nupirktas 7,5 tonos sėklos. Senatas išleido įsaką dėl privalomo jų auginimo. Bulvės buvo supakuotos į 80 kg. talpos statines ir gruodžio pabaigoje išsiųstos į Maskvą bei kitus miestus. Tuo metu kaip tik spustelėjo šalčiai, ir nemaža siuntos dalis sušalo. Rusijos valstiečiai, kaip ir kitur Europoje, nepasitikėjo nežinomuo užjūrio augalu. Antai 1842 m. Saratovo gubernijoje atsisakė sodinti bulves. Nepadėjo nei prievarta, nei baismės. Tačiau pamažu bulvės plito.

Lietuvos-Lenkijos valstybėje apie bulves rašoma nuo 1613 metų. Kaip ir kitur, jos buvo auginamos karališkajame darže. G. Kniazievičius žemės ūkio kalendoriuje, išleistame 1770 m. Vilniuje, rašo: "Lietuvoje mačiau bulves, augančias prie Slucko ir Nesvyžiaus". Tuometinis Gardino ekonomas Tyzenhauzas rašė, kad valstiečiai savo daržuose privalo laikui pasodinti ir apravėti bulves. Karaliaus Augusto III laikais bulvės buvo žinomos visoje Lenkijoje, Lietuvoje ir Rusijoje. Motiejus Valančius džiaugėsi, kad nederliaus metai Lietuvoje rečiau pasitaiko, kai pradėtos auginti roputės. XIX a. viduryje Kauno ir Vilniaus gubernijoje auginta apie 80 ha bulvių.

Žemės ūkio m. dr. J. Tyla rašė, kad Lietuvoje bulvės plačiai auginti pradėtos praėjusio šimtmečio viduryje. XX a. pradžioje jų pasėlio plotas sudarė 8,5% bendro pasėlių ploto.

Bulvių derlius prieš Pirmąjį pasaulinį karą būdavo iki 77 cnt./ha, o prieš Antrąjį pasaulinį karą iki 120 cnt./ha. Plintant naujama augalui pasaulyje ir Europoje, kartu buvo atrenkamos tinkamesnės vietos sąlygoms, jo formos, naujos veislės.

Plintant naujam augalui pasaulyje ir Europoje, kartu buvo atrenkamos tinkamesnės veislės, vietos ir oro sąlygoms, dirvožemiui.

Ižymus SSR genetikos akademikas N. Vavilov'as rašė, kad bulvių selekciją Rusijoje pradėjo selekcijos tėvas iš Lietuvos - prof. D. Rudzinskas. Jis 1903 m. surinko bulvių veislių kolekciją. Jos pagrindu vėliau buvo išvesta ir viena pirmųjų šalys veislių - "Koreniovskij". Ypač daug naujos medžiagos selekcijai davė N. Vavilov'o augalininkystės instituto pasaulinė bulvių kolekcija. Ir Lietuvos žemdirbystės instituto Vokės filialo kolekcijoje auga ne vienas iš ten atgabentų bulvių pavyzdys.

Lietuvoje bulvių selekcija pradėta nuo 1922 m. kai prof. D. Rudzinskas Dotnuvoje įsteigė Selekcijos stotį. Nuo to laiko buvo ištirta ir išvesta nemažai bulvių veislių. Šiuo metu Lietuvoje yra propaguojamos kelios lietuviškos veislės: prof. K. Bečiaus "Pirmūnės", jo ir I. Vazonienės "Vilija", šios autorės ir J. Mockaicio "Varsna", U. Čapienės ir A. Bujausko "Mėta", "Vokė" bei "Vilnia".

Pusfabrikačiai iš bulvių

Šiuolaikinės technikos sąlygomis ekonomiškiausia ir patogiausia laikyti ir vartoti bulvių pusfabrikačius. Tai džiovintos bulvės, sausa bulvių košė, keptos sausos bulvės (traskučiai) ir kita, išsivysčiusiose šalyse tokiu būdu perdirbama didesnė pusė bulvių derliaus. Gerai pagaminti pusfabrikačiai maistingumu prilygsta šviežioms bulvėms.

Bulvių pusfabrikacijų pasaulyje gaminama daug ir įvairių. Daugiausia jų gaminama JAV-ėse ir Kanadoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Anglijoje ir Švedijoje. JAV pramo-

/ nukelta į 6 psl...../

Lietuvių Namų Žinios

• LN vasario mėn. 5 d. sekmadienio popietėje dalyvaavo 200 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Jūns Catitis iš Toronto. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN narys K. Raudys.

• LN Vyrų Būrelio metinis susirinkimas vyko vasario mėn. 5 d., kuriam pirmininkavo Teodoras Stanulis, sekretoriavo Z.Revas.

Po pirmininko, vicepirmininko ir išdininko pranešimų vyko diskusijos. Buvo apsvaistytas ateinančio metinio baltijos programa.

Valdyba buvo perrinkta aklamais būdu: pirm. - T.Stanulis, vicep. - A.Sukauskas, sekr. Z.Revas, išd. - E.Bartminas, ūkvedys Br.Laučys, baro prižiūrėtojas A.Kairys.

Revizijos komisiją išrinkti - Br.Mackevičius, J.Racevičius, J.Genys.

• BALANDŽIO mėn. 1 d, 6 val.v., LN Vyrų Būrelis rengia metinį balių

BULVĖS

niniam perdirbimui suvartojama daugiau kaip 40% viso bulvių derliaus.

Anglijoje plačiai vartojamas mišinys bulviniam kotletams. Jį sudaro kvietiniai ir bulviniai miltai, kepimo milteliai, druska, džiovinti svogūnai.

Ar nevertėtų ir mums, užuot pūdžius gerokai mašinų apdaužytas bulves kaupuose ir sandėliuose, įsteigti, pvz., Zapyškyje ir Rukainiuose po nedidelę perdirbimo gamyklą, kuri pradėtų tiekti Kaunui ir Vilniui bulvių pusfabrikacius. Tokios gamybos technologija nesudėtinga, įrengimai taip pat paprasti, o ekonominė nauda akivaizdi - po 50-100 rb. iš tonos (1981 m.). Kaip panašios naujos gamybos pavyzdį galima pateikti pieno miltelių gamimą Širvintų kiaušinių kompleksuose ir daug kitų.

Trumpai apžvelgę bulvių istoriją, matome, kad tai nuo seno svarbi maistinė kultūra. Bulvių puoselėjimui reikia didelių darbo sąnaudų, todėl verta ieškoti naujų jų saugojimo bei panaudojimo būdų. Pietų stasas daug mėslesnis, kai ant jo garuoja bulvės.

Vytauto Didžiojo Meneje. Bus karšta vakariene bei programa ir šokių muzika.

• Pakeitę savo adresus LN nariai 1994 m. eigoje, maloniai prašomi apie tai pranešti LN administracijai tel: 416 - 532-3311.

GRAŽIAI REIŠKIAŠI SKAUTAI-SKAUTĖS

"ŠIRVINTOS-NEMUNO" tuntu skautai-tės VASARIO 16-tosios ir KOVO 11-tosios šventės minės savo vietuose, o su vėliavomis dalyvaus KLB Hamiltono Apylinkės rengiamame minėjime.

Taip pat ruošiamasi KAZIUKO MUGEI kovo mėn. 26 d.

• PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS valdyba išleido Irenos Lukoševičienės straipsnių rinkinį, pavadinimą GYVENIMO CIKLAI.

Leidinyje atspausdintos paskaitos, kurias ji skaitė Kauno Medicinos Akademijoje, šeimos gyvenimo klausimais. Leidinys - 40 psl., gaunamas PLB Fonde, adresu: Vytautas Kamantas 1059 Maplegrove Drive NW, GRAND RAPIDS, MI 49504-3835. Kaina - 3 dol.(amer.), priedo persiuntimo išlaidos.

E. Š.

DR. ARVYDO ŽYGO PASKAITOS

Ciceroje gimęs ir augęs jaunas mokslininkas dr. Arvydas ŽYGAS, ilgesni laiką dėstęs Vytauto Didžiojo universitete Kaune ir vadovavęs Lietuvos ateitininkams, dabar jau yra sugrįžęs į Čikagą.

Neseniai jis vėl buvo nuvykęs į Lietuvą, kur pravedė ateitininkų žiemos kursus.

Vasario 18 d. Pedagoginio instituto patalpose, Jaunimo Centre, jis pradėjo paskaitų ciklą lietuvių kultūros klausimais. Šios paskaitos yra skiriamos plačiai visuomenei. Žinant, kad dr. Žygas yra gilaus mąstymo vyras, reikia manyti, kad šios paskaitos bus idomios visiems tautiečiams ir jos bus gausiai lankomos. Beje, dr. Žygas kalbėjo Vasario 16-osios minėjime, kuris įvyko vasario 15 d. "Seklyčios" patalpose.

ATVYKSTA TREMTINIŲ VOKALINIS VIENETAS

Buvusių Sibiro tremtinių choras "Šilas" pirmą kartą lankysis Amerikoje. Jis turės pasirodymus Lemonte (kovo 10 d.), Čikagos Jaunimo Centre (kovo 12 d.) ir Cicero (kovo 17 d.). Kartu su šiuo choru atvyksta ir buvusi tremtinė, rašytoja Antanina Garmutė.

BUS KAZIUKO MUGĖ

Jau 37-oji Čikagos skautų ir skaučių rengiama pramoga - Kaziuko mugė - šiemet vyksta kovo mėn. 5 d. Jaunimo Centre. Atidaryme dalyvaus Lietuvos gen. garbės konsulai V. Kleizai ir LSS Tarybos pirm. K. Ječius. Mugėje su savo stalais dalyvaus visi Čikagoje veikiantys skautų vienetai, o lankytojų tikimasi bent poros tūkstančių. Tai, galima sakyti, bus pats didžiausias šių metų renginys Jaunimo Centre.

LIETUVAITĖS - GERIAUSIOS MOKINĖS

Marijos Aukštesnioji mokykla (anksčiau buvusi Šv. Kazimiero akademija) savo mokinių sąrašuose dabar jau neturi daug lietuvačių. Bet tos, kurios šioje gim-

nazijoje mokosi, yra gana stropios ir pasižymi darbštumu. Štai geriausiųjų pirmojo semestro mokinių tarpe randame Audrą PRIALGAUSKAITĘ, Laurą RAUGAUSKAITĘ, Juliją NAUJOKAITĘ ir Vaivą RAŠINITYTĘ.

ČIKAGOS LIETUVIAI FILATELISTAI

Kaip jau žinome, Čikagoje veikianti "Lietuvos Vaikų Vilties" organizacija rūpinasi Lietuvoje gyvenančių vaikų gydymu. Dalį iš jų ji atsigabena į Čikagą ir čia gydo "Shriners" ligoninėje. Šiuo metu tokių nelaimingų vaikų čia yra šeši: Sabina Birietaitė, Justinas Milkevičius, Gintarė Miculevičiūtė, Rūta Braudaskaitė, Regimantas Nemkevičius ir Gintaras Valentukonis.

LIETUVIAI AMERIKIEČIŲ KOLEGIJOJE

"College of DuPage", Čikagos vakariniame priemityje Glen Ellyn yra surinkusi įvairių paskaitų ar kitokių renginių ciklą apie pasikeitimus Rytų Europoje. Jame pakviesti dalyvauti ir lietuviai. Jie čia pasirodo su foto paroda ir paskaitomis apie Lietuvos fotografiją. Paroda, kurioje dalyvauja grupė žymiesniųjų Lietuvos dailininkų, atidaryta vasario 17 d. šio universiteto Arts centre William E. Gahlberg galerijoje, ir tęsis iki kovo 19 dienos. Šios parodos proga foto menininkas ir žinovas Algimantas Kezys ten skaitė paskaitą vasario 23 dieną. E.Š.

NAUJA LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA ČIKAGOJE

Anatolijus Šlutas, kuris iki šioliai vedė "Amerikos lietuvių radijo valandėlę" sekmdienų rytais per WCEV radijo stotį, vasario mėnesio pradžioje pradėjo naują radijo programą šalia iki šiol turėtosios. Ši naujoji girdima per tą pačią stotį penktadienį vakarais nuo 8 iki 9 valandos vakaro. Ji yra pažymėtina dėl to, kad joje nebus jokių komercinių skelbimų, kurie yra girdimi kitose lietuvių ir nelietuvių valandėse.

Šią programą, kaip sako jos vedėjas, išlaikys patys klausytojai, kurie išpareigos kas mėnesį atsiųsti tam tikrą mokestį. Kaip teigia A. Šlutas, tokių jau

turima apie 40 ir dar laukiama tokio pat skaičiaus. Šioje valandėlėje duodama tik Amerikoje įgauta ar įdainuota lietuvių muzika ir turima įvairių naudingų skyrių, iš kurių pažymėtinos JAV LB Socialinės Tarybos pauštos informacijos.

Kalbant apie šios naujos programos vedėją A. Šlutą reikia pasakyti, kad jis jau yra vienas iš nedaugelio Marquette Parko kolonijoje išlikusių lietuvių prekybininkų (jis yra "Patrijos" krautuvės savininkas), neseniai pergyvenęs gana sunkią operaciją ir kiek anksčiau yra turėjęs nemalonumų (jo krautuvė buvo apiplėšta). Dabar penktadienį vakarais per WCEV radijo stotį bus girdimos trys lietuviškos radijo programos, pradedant 7 val. vakaro.

• Laima Šulaitytė-Day, kuri Kalėdas ir Naujuosius Metus praleido Lietuvoje, neseniai tarnybos reikalais buvo nuvykusi į Londoną, Anglijoje. Ten ji viešėjo ir

Londono Lietuvių Namuose ir buvo susitikusi su Didž. Britanijos Lietuvių Bendruomenės pirmininku Jaru Alkiu. Taip pat ji ten bendravo ir su buvusia čikagiete, mokslo drauge Kristina Katovalyte, kuri dabar Londone dirba architektės darbu. L. Šulaitytė-Day kartu su S. Zalatore išleido anglų kalba turistinę knygą apie Lietuvą, kuri dabar yra platinama daugelyje valstybių.

AR TIKS AUTOMOBILIAMS KOKOSŲ ALIEJUS?

Iš Australijos pranešama, kad netrukus Pietų Pacific automobiliai naudos kvapnų kokosų aliejų, kuris, stebint dabar vykstančius tyrimus, galės būti ir žymiai pigesnis, negu dabar naudojama alyva.

Australija išvystė naują techniką, kaip kokosų aliejų perversi į dyselinį važmenų tankus. Jokių didelių pakeitimų važmenims nereikės, tiksliai įrengti kitą degalo tanką. Fiji sala pirmoji išbandys šį išradimą vasaros eigoje.

NUSIŠYPSO KIME:

• -Tėte, ar galiu šiandien vakare paimti tavo automobilį?
- Sūneli, o kam tau duotos kojos?
- Viena - stabdžio pedalui, kita - greičio.

• Mokytoja: Šiais laikais matom labai daug naujų išradimų. Jonuk, pasakyk man, ką dabar turim, ko prieš 25 metus neturėjome?
Jonukas: Mane, panele mokytoja.

• Anglų poetas Miltonas kartą buvo paklaustas:
- Ar nežinote, kodėl karaliai gali karūnuotis būdamas keturiolikos metų, o vesti tik sulaukęs aštuoniolikos?
- Tai visiškai suprantama, - atsako poetas, - juk šali valdyti žymiai lengviau negu moterį.

• -Jurgi, skubėk! Tave viršininkas laukia!
- Tai kam skubėti, jeigu laukia?

• Perone prie stoties budinčio tarnautojo pribėga uždušęs vidutinio amžiaus vyriškis.
- Sakykite, - skubiai klausia jis, - ar iki traukinio išėjimo aš dar suspėsiu atsisveikinti su savo žmona?
- Priklauso nuo to, kaip seniai jūs vedęs.

• - Gal žinai, ką reikia daryti, kad neprąžiltum?
- Nuplikti.

• Anglas Prancūzijoje užėjo į daržovių parduotuvę. Nusišypsojęs pardavėjas, jis parodė į arbūzus ir sako:
- Argi pas jus Prancūzijoje auga tik tokie maži obuoliai?
- Tuo matyti, kad jūs užsienietis. Juk tai agrastai! - atkirto pardavėjas.

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:		IMA:	
5.75%	už 90 dienų term. indėlius	už asmenines	
6.50%	už 6 mėnesių term. indėlius	paskolas nuo	8.50%
7.50%	už 1 m. term. indėlius	už nekilnojamo turto	
7.50%	už 2 m. term. indėlius	paskolas (mortgages):	
7.75%	už 3 m. term. indėlius	su nekeičiamu	
8.00%	už 4 m. term. indėlius	nuošimčiu	
8.25%	už 5 m. term. indėlius	1 metų	9.00%
7.50%	už 1 m. GIC mėn. palūk.	2 metų	9.50%
7.75%	už 1 m. GIC invest. pažym.	3 metų	9.50%
8.50%	už 2 m. GIC invest. pažym.	4 metų	9.75%
8.75%	už 3 m. GIC invest. pažym.	5 metų	10.00%
9.00%	už 4 m. GIC invest. pažym.		(fixed rate)
9.25%	už 5 m. GIC invest. pažym.		
4.00%	už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	su keičiamu nuošimčiu	
7.75%	už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	1, 2 ar 3 metų	7.75%
8.50%	už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.		(variable rate)
8.75%	už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.		
9.00%	už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.		
9.25%	už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.		
4.00%	už OHOSP (variable rate)		
3.75%	už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)		
4.25%	kasd. pal. čekių sąsk. virš 10.000		
3.50%	už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (S dol. Sav. Acc.)		

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 100 milijonų dolerių

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama keliolika drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire Transfer) į LIETUVĄ ir į kitus kraštus.

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antradienį, trečiadienį, nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St. Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.75%
180-364 d. term. ind.	6.50%
1 metų term. indėlius	6.75%
2 metų term. indėlius	7.50%
3 metų term. indėlius	7.75%
4 metų term. indėlius	8.00%
5 metų term. indėlius	8.25%
1 metų GIC-mėn. palūk.	7.50%
1 metų GIC-met. palūk.	7.75%
2 metų GIC-met. palūk.	8.50%
3 metų GIC-met. palūk.	8.75%
4 metų GIC-met. palūk.	9.00%
5 metų GIC-met. palūk.	9.25%
RRSP, RRIF ir OHOSP	4.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	7.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	8.50%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	8.75%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind.	9.00%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind.	9.25%
Taupomąją sąskaitą	3.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	4.25%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	3.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	8.50%
Sutarties paskolas nuo	8.50%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	9.00%
2 metų	9.50%
3 metų	10.00%
Su keičiamu nuošimčiu	
1, 2 ir 3 metų	7.75%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgage iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir keliolika čekius (traveler's cheques). Neiname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (valris sąskaitas).

AKTYVAI per 56 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER

DRAUDA	Nekilnojamas turtas	Nekilnojamo turto įkainojimas
Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.	Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius	- mortgage'ų - mokesčių - turto ir kt. Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonas (416) 762-4232

Lilija Pacevičienė - telefonas (416) 762-4232

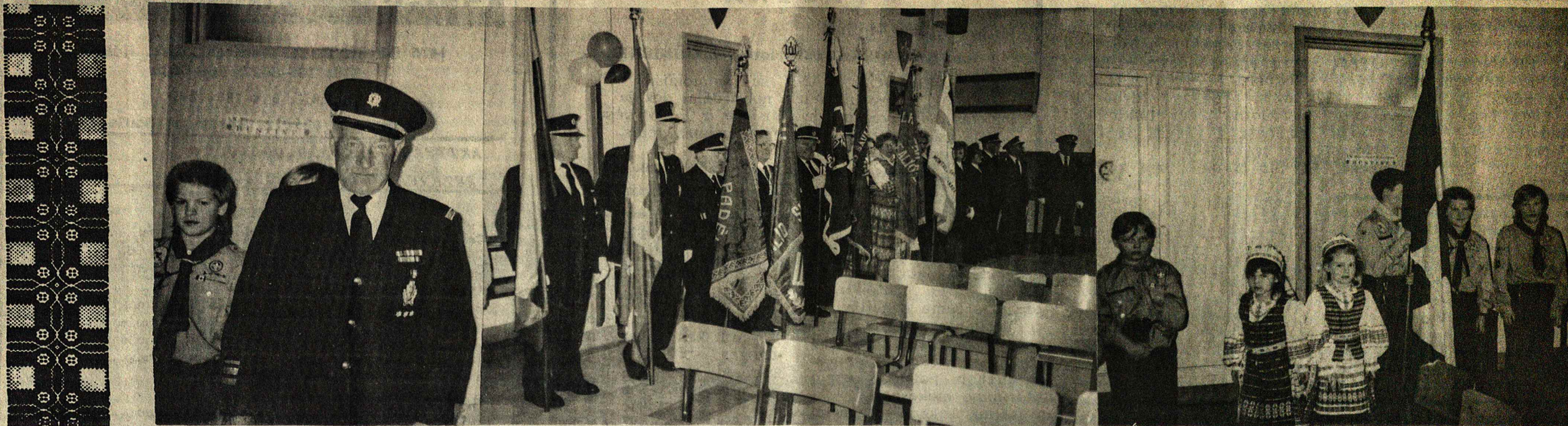
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 2 Jane St., Suite 204 (corner of Jane & Bloor St.) Toronto, Ont. M6S 4W3

Tel: (416) 762-4232, Fax: (416) 762-5588

Montrealio vėliavų tarnyba A.V. parapijos salėje: mūsų jaunimas, organizacijos ir L.K. Mindaugo šaulių kuopos pirm. A. Mylė, jiems vadovavęs.

77- TOJI NEPRIKLAUSOMYBES SUKAKTIS

V. Pečiukaiytė-Kersulienė

Vokietija, TSRS ir iš dalies Lenkija, Antrojo pasaulinio karo išvakarėse sudarė pagrindinius Rytų Europos saugumo politikos elementus, nuo kurių priklausė Lietuvos, Latvijos ir Estijos tarptautinė padėtis, o taip pat ir ne-

hamilton

NAŠI "TALKOS" VEIKLA

Sukaktuvinis - 40 metų veiklą žymintis visuotinis narių susirinkimas vyko š.m.vasario mėn.25 d., šeštadienį, Hamiltone, jaunimo Centro salėje, kuris po išsamių pranešimų užsiėmė šaunia vakariene.

Pradėjęs savo veiklą TALKOS Kooperatyvas 1955 m. su 95 nariais ir 10 tūkstančių kapitalu, 1994 metus užbaigė su 1904 nariais, turintis aktyvo daugiau kaip 37 mil.dolerių.

Sveikiname tokią pastovią, našią veiklą ir linkime tokios pat ir ateityje.

● HAMILTONO LIETUVIŲ DRAMOS TEATRAS AUKURAS,

šiais metais švenčia savo veiklos 45-metį.

Užsienyje- tai ilgiausiai išsilaikęs dramos vienetas.

Š.m. kovo mėn.3 d.klebon. Juvenalis Liauba, OFM

atukos Mišias už mirusius aukuriečius, po to salėje vyks literatūros vakaras, skirtas tų mirusiųjų atminimui.

Balandžio mėn. i Hamiltoną atvyks ŠIAULIŲ Dramos Teatro režisierė Regina Steponavičiūtė su savo 6-iais aktorais. Jie vaidins, kartu su AUKURO aktorais, Sofijos Kymantaitės-Čiurlionienės veiklą "Pini-gėliai". Šiaulių Dramos Teatras taip pat numato suvaidinti dar du spektaklius.

AUKURO sukaktuvinė premjera vyks spalio mėn. Hamiltone. Vaidins Žemaitės veiklą "Petrus Karmelis", kuris savo laiką buvo inscenuotas A.Rūko ir K.Inčiūros.

AUKURAS, kuriam per tą visą laiką vadovavo E.Dauguvietytė-Kudabienė, jau yra pakviestas gastroliams į Los Angeles, JAV.

priklausomų valstybių egzistavimas. Kokiomis sutartimis Lietuvos Respublika grindė savo santykius su kaimynais? Lietuvos ir Tarybų Sąjungos santykių pagrindas buvo 1920 metų liepos mėn. 12 d. Taikos sutartis, kuri skelbė, kad "Rusija be atodairų pripažįsta Lietuvos valstybės savarakiškumą ir nepriklausomybę su visomis iš tokio pripažinimo išeinančiomis juridinėmis sėkmėmis ir gera valia visiems amžiams atsisako nuo visų Rusijos suvereniteto teisių, kurių ji yra turėjusi lietuvių tautos ir jos teritorijos atžvilgiu".

Antruoju sutarties straipsniu, nustatant Lietuvos ir Rusijos sieną, Vilnius ir Vilniaus kraštas bei jokių išlygų buvo priskirti Lietuvai. Šalia to, šia sutartimi Rusija tam tikromis aplinkybėmis sutiko pripažinti nuolatinę Lietuvos neutralitetą ir dalyvauti garantijose tam neutralitetui išlaikyti.

Tačiau Stalinas, Molotovas ir jų klika, nepaisant TSRS tarptautinių įsipareigojimų, niekada nebuvo susitaikę su Pabaltijo atskyrimu nuo Rusijos ir nepriklausomų Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybių sudarymu. Pabaltijo valstybes jie laikė laikinu reiškiniu Europos žemėlapyje ir laukė patogios progos savo pirmiesiems kėslams įgyvendinti. Slaptieji Hitlerio ir Stalino sandėriai nulėmė Lietuvos Respublikos likvidavimą 1940 metais.

Mes pagristai didžiuojames tuo, kad susikūrusi XIII a. pradžioje Lietuvos valstybė nuėjo garbingą kelią. Reikšmingi ir du Nepriklausomos Lietuvos gyvavimo dešimtmečiai. Lietuva tada, 1918 m. Vasario 16-ąją, po 123 metų caristinės priespaudos, pasijuto savo likimo šeimininke. Buvo pažymėtinų pasiekimų, buvo ir sunkių metų. Tai ir 1939-ieji, ir 1940-ieji, tai ir karas ir pokariniai kančių ir nežinios metai.

Sunkiai ir iš toli ėjome i 1918 metų Vasario 16-ąją. Laisvą ir nepriklausomą gyvenimo viziją tai ryškiau, tai blaiviau nusiviesdavo atskirus mūsų senosios istorijos etapus. Kas pasakys, kada amžių glūdumoje ima rustenti ta ypatinga žmonių valia, jų siekimas kurti ir visomis išgalėmis ginti savo bendro gyvenimo formas, tvirtinti ir tobulinti jas. Manau, kad nebus per daug pasakius, jog toli ma Vasario 16-osios aštra brėško jau Saulės grumtinėse ir žalgiro mūšyje, Mažvydo "Katekizme" ir Donelaičio "Metuose"- taip pasakė poetas Justinas Marcinkevičius, minint Pirmosios Nepriklausomybės metines. Sunku pervertinti Vasario 16-osios, dviejų nepriklausomybės dešimčių reikšmę tautinės sąmonės ugdymui, kultūros kūrybai. Kažin, ar be jų būtumėm išsaugoję savo tapatybę, ar kalbėtumėm šiandien ta kalba, kuria kalbame.

Didžiulė vertybė buvo bendrinės, kultūrinės kalbos tobulinimas, o lietuvių kalba, tiek amžių nuo išnykimo saugota, pati ėmė saugoti ir ginti lietuviškumą.

Viesumo šviesoje išryškėja labai daug įvairiausių mūsų visuomenės žaizdų, bėdų ir sunkumų. Dalį jų esame paveldėję iš tolimos praeities, kitos atsirado dėka komunistų primsto stalinistinio "asmens kulto" ir stagnacijos.

Taip ilgai laukta, svajota laisvė atėjo. Ir kas pasikeitė? LDDP savo pačios nuostabai ir... ko gero, nelaimėi, tapo valdančiąja partija - viskas atsidūrė jos rankose: ir Seimas, ir Vyriausybė, ir pats Prezidentas. Rinkimų į Seimą metu darbiečiai pažadų negailėjo: sustabdyti infliaciją atstatyti "landsbergininkų" ir "vagnorininkų" sugriautą žemės ūkį, bei visą ekonomiką, papenėti pensininkus, atvežti pigaus benzino, sutramdyti sukčius ir vagis, pažaboti korupciją, mafiją, reketą ir t.t. ir t.t.

Na, ir - ne juokais LDDP ėmėsi darbo: žemės gražinimas tikriesiems savininkams buvo pristabdytas, o kolūkiai paversti į bendroves su neapmokamu žmonių darbu, pensininkai buvo pamišti, indėlininkai apvogti, infliacija atgaivinta, monopoliai nepažaboti, genocido tyrimo reikalai suparalizuoti, privatizacija paversta "prievarizacija" ir t.t. Sovietmečiu LKP sugriovė pagrindinę tautinio atsparumo tvirtovę Lietuvoje - kaimą, o LDDP dabar, atrodo, daro viską, kad tas kaimas vėl neatsistotų ant kojų! Žodžiu, dedamos pastangos, kad daugeliį metų žlugdytas ūkininkas būtų ir toliau alinamas. Sovietinė galvose na ir toliau daro savo, kaip skoma, - įvyko spektaklis, kuriame buvo perstumdytos kėdės.

Nepamiršdami montrealiečiai, kaip ir kiekvienais me-

tais, gausiai rinkosi į 77-ąsias Nepriklausomybės paminėjimo metines. Šv. Mišias atnašavo kunigas K. Ambrasas, SJ. Buvo pasakytas ta proga pamokslas, kuris ne vieną parapijietį nukėlė į tuos žiaurius laikus, leisdamas prisiminti nekaltai žuvusius brolius bei seses, pasimelsti už juos, pagalvoti apie gyvenimo prasmę.

Tylos minute buvo pagerbti žuvusieji. Darniai ir sutartinai giedojo AV parapijos mišrus choras, vadovaujamas muz. A. Stankevičiaus.

Po pamaldų visi rinkosi į tautiškais motyvais papuoštą salę, kur su dideliu idomumu buvo išklausytas kun. K. Ambrasas, SJ, pasakojimas apie Nepriklausomybės kovas. Pranešėjas pabrėžė, kad Lietuva savo laikui, dar po pirmojo padalinimo, buvo pati didžiausia valstybė - nuo Baltijos iki Juodosios jūros. Kalbėjo apie Lietuvą globojusius heraldikas, jų buvo daug. Pati paskutinė - pjautuvai ir kūjis. Oi, plovė jis viską iš eilės. Jei kare žuvo 9 mil. žmonių, tai patyliukais konclageriuose, Sibiro platybėse, KGB rūsiuose jų buvo sunakinta 40 mil. Ar tai nesukrečiantys skaičiai?

1918 m. Vasario 16 d. susirinkę visi Tarybos vyrai Vilniuje, su patriarchy Jonu Basanavičium, pasirašo aktą, pagal kurį Lietuva tampa Nepriklausoma valstybe. Vasario 16-os Aktas susumavo viso išsivadavimo judėjimo ausrininkų ir varpininkų, knygnešių lūkesčius. Daug vietos kun. K.A. skyrė rezistentų kovoms, kurios nemazai prisidėjo kenkiant grobikams. Pats kun. K.A. sakė, taip pat stovėjęs prieš šaudantį stribą, kuris šaukė nežiūrėdamas kur; pataikė į kryžių, į žmogų, bet kunigo kulka nepalietė, matyt, Dievas buvo jo pusėje, kaip teigė pranešėjas.

Priminė jis, kokie mes buvome gražūs Atgimimo pradžioje ir kokie negražūs pasidarėme dabar. Aureolės, spindėjusios taip ryškiai, ėmė blėsti ne mėnesiais, o diriomis. Tie, kurie kadaise degančiomis akimis žiūrėjo į trispalvę ir Vytį, pradėjo nuleisti akis.

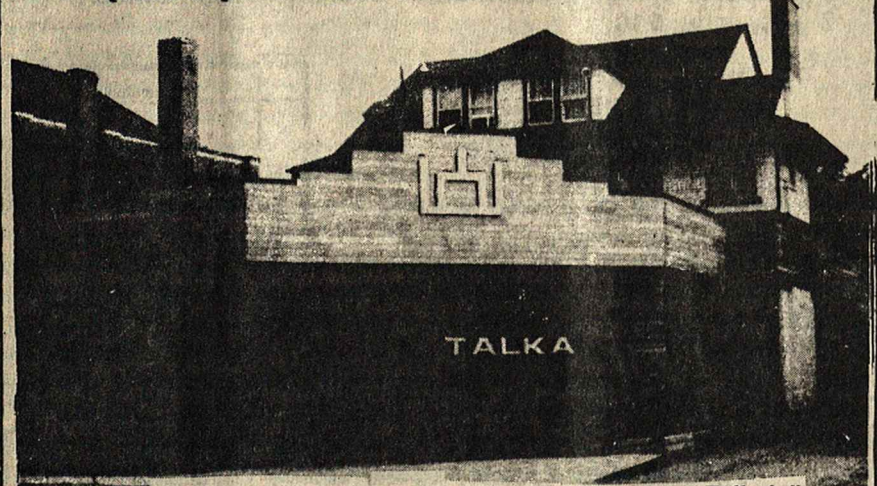
Taip, šiandien ramiai gyventi dar negalime, nes aplinkui vyksta ginklų žvangėjimas. Štai kodėl dar ir dar kartą reikia prisiminti mūsų teisėtai sudarytas sutartis, jomis remtis, jungtis į Europos bendrijas, kad vienu ar kitu atveju turėtume atspirti. Matome, kad ginklais žvangina ne tik Jelcin'as, užsimojęs sunaikinti mažą suverenią Čėčėnijos tautą, bet ir opozicijos lyderis ponas Žirinovskis yra užsibrežęs praplėsti savo "rojaus" valdas, kurias carai valdė. Jokių būdu imperija nenori prisipažinti, kad ji jau nebe imperija, kad jos galybė žuvusi, bet visgi, vėzdu mosuoti dar sugeba.

Nemaloniai nuteikia ir Amerikos prez. B. Clinton'o pasakyti žodžiai, kad tai esąs "Rusijos vidaus reikalas". Tuos žodžius mes gerai prisimename, kada prieš mūsų mažą Lietuvą buvo panaudota jėga 1991 m. sausio 13 d. Tuometinis Amerikos prez. G. Bush'as tylėjo, tartum vandens į burną prisisėmęs. Žinoma, bijojo pakenkti Rusijos autoritetui. Tad turime būti budrūs. Tautinis ir ekonominis atgimimas gali būti sėkmingi, jei juos lydės dvasios atgimimas, privalas apimti visą valstybę, visuomenę, mokyklą, šeimą. Žmonės dalyvaujantys valstybės valdyme turi būti pasiruošę spręsti visus klausimus. Mūsų žmonės turi nemazai sveikos išminties, tik nereikia jos nukreipti į siaurus, egoistinius interesus. Godumas bei turto troškimas - klampus kelias. Tauta einanti tik juo, dažniausiai žūsta.

Po pranešimo sveikinimo žodį tarė Verduno deputatas, Montrealio mero atstovė, Latvijos Bendruomenės atstovės, kurie taip pat linkėjo sėkmės visuose Lietuvos siekiuose. Buvo skaitomos sveikinimo telegramos, kurias angliskai ir prancūziškai perskaitė pranešėja Andrėja Celteriūtė-Bėnisiūnė.

/nukelta į 8 psl...../

VIENINTĖS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki...4.25%
santaupas 2.75%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.25%

INDĖLIAI:

90 dienų indėlius 7.00%
180 dienų indėlius 7.50%
1 m. term.indėlius 8.00%
2 m. term.indėlius 8.25%
3 m. term.indėlius 8.50%
4 m. term.indėlius 8.75%
5 m. term.indėlius 9.00%

RRSP ir RRIF

(Variable) 3.25%
1 m.ind. 8.00%
2 m.ind. 8.25%
3 m.ind. 8.50%
4 m.ind. 8.75%
5 m.ind. 9.00%

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

IMAME UŽ:

PASKOLAS

Asmeninės nuo 13.50%
nekiln. turto 1 m. 10.00%

Nemokamas čekių ir sąskaitų

apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės

drauda pagal santaupų

dydį iki \$2.000 ir

asmeninių paskolų

drauda iki \$25.000.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 1,100,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neliečiamas, tiksliai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

MIRUSIEJI:

● PRANAS BERNOTAS, 94 m. amžiaus, mirė vasario mėn. 17 d., ligoninėje. Liko žmona Elena. Palaidotas iš Aušros Vartų Parapijos bažnyčios Notre Dame des Neiges kapinėse. Užuojauta artimiesiems.

● Lietuvių Žvejų-Medžio-tojų Klubo NIDA metinis narių susirinkimas šaukiamas 1995 m. KOVO mėn. 12 d., 12 val. Aušros Vartų P-jos salėje.

Klubo Valdyba

● NEPRIKLAUSOMA LIETUVA, seniausias Kanados lietuvių laikraštis, šiemet

VASARIO 16-toji MONTEALYJE

"Atsiprašu, kad negaliu su Jumis pabendrauti Lietuvos Nepriklausomybės proga Aušros vartų parapijos salėje. Politinio gyvenimo pareigos, ypač krasto biudžeto ruošimas neleidžia man dalyvauti. Tikiuosi, kad tuoj galėsime vėl pasimatyti. Tuo tarpu linkiu Jums labai malonios ir laimingos dienos". Paul Martin, Finansų ministras.

"Man labai malonu perduoti geriausius linkėjimus Montrelie Lietuvių Bandrijai Vasario 16-tos proga. Ši Nepriklausomybės atstatymo sukaktis Jums suteiks progą pasididžiuoti Lietuvos istorija ir pagalbėti apie jos ateitį. Esu tikras, kad šis minėjimas suvienys Jūsų visuomenės narius. Linkiu Jums laimingos šventės - Jean Chrétien, Kanados Ministeris Pirmininkas

Buvo perskaityta telegrama ir nuo ukrainiečių bendruomenės. Visi jie linkėjo Lietuvai greičiau prisikelti, įsijungti į Europos bendriją.

Po sveikinimų, garbės ordinu buvo apdovanotas Yves Mainville. Ordina įteikė LK Mindaugo šiaulių kuopos pirm. A. Mylė, o garbės raštą - Vilniaus Šaulių rinktinės pirm. J. Šiaučulis. Šie pasižymėjimo ženklai jam buvo suteikti už labai didelį indėlį Lietuvos ligoninėms, siunčiant vaistus, instrumentus, reikalingiausius priemones, kurių Lietuvoje trūksta. Jau yra išsiųsti 4 talpintuvai ir šiuo metu ruošiamas penktas.

Po visų sveikinimų ir kalbų, į sceną pakilo mūsų garbusis choras. Moterų "Aušros" vienetas, kuriam akompanavo muz. A. Stankevičius, nuskambėjo darniai, sutartinai.

Po moterų - pasirodė bendras choras, kuriam akompanavo muz. R. Rousseau, dirigavo A. Stankevičius. Visos dainos buvo labai mielos širdžiai, bet gražiausiai ir galingiausiai nuskambėjo vergų daina iš operos "Nabucco".

Dėkingi esame muz. A. Stankevičiui ir adm. Antanui Mickui, kurie randa laiko paruošti mūsų atlikėjus vienam ar kitam renginiui. Jiems publika nesigailėjo aplodismentų. Buvo išeiktos ir gėlės.

Po koncerto visų bendrai buvo sugiedotas Lietuvos himnas, po to, iškilminga eiseną - išneštos vėliavos.

Lietuvių Bendruomenės pirm. A. Staškevičius visiems padėkojo už toki gausų dalyvavimą minėjime, už aukas, bendruomenės nariams už paramą rengiant šį renginį. Ilgai dar žmonės nesiskirstė ir vaišinosi kavute ir ant stalų išdėstytais saldumynais.

PRAVESTAS ĮSTATYMAS DĖL KREDITO UNIJŲ

Regina ir Juozas Piečaitis šiemet ir toliau dirba Lietuvoje. Regina Piečaitienė sėkmingai pralaužė nemažą pasipriešinimą dėl kredito unijų steigimo ir dabar gavome nuorašą iš "Verslo Žinios", vasario mėn. 22 d. laidos, kurį persiuntė Juozas Piečaitis, pastebėdamas, kad tai ilgai laukto ir daug kovoto įstatymo detalės.

"Be didelių ginčų ir diskusijų vasario 21 d. buvo priimtas Kredito Unijų (KU) įstatymas. Remiantis minėtoju įstatymu, Lietuvoje galės rasti KU

- kooperatinio taupymo ir savitarpinių paskolų bendrovės. Jų pagrindinė veikla - savo narių, asmenų, įdėjusių pajų, aptarnavimas. Ginčai Seime išliepsnojo tik dėl nuostatos - ar leisti ir juridiniams asmenims kurti KU, ar ne.

KU pajinis kapitalas negali būti mažesnis nei 12.500 Lt. Paskolos KU nariams (pajininkams) teikiamos iš sukauptų indėlių. Pasak parlamentaro Artūro Plokšto, KU patogios tuo, kad už depozitus (palyginus su bankais) mokamos didelės palūkanos, o už kreditus - žemos. Kai tikslai bus įsteigtos, KU-jos bus kontroliuojamos Centrinio

kontroliuojamos Centrinio

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(uv. dr. J. MALIŠKOS būdas)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

ADVOKATAS

ROMAS IŠGANAITIS

822 Ile de France, St. LAMBERT, Que. J4S 1T7

Tel: 465-1538, Fax: (514) 923-2219

Notarė

RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS

L.L.L. D.D.N.

1155 rue Metcalfe, Suite 1143,

SUN LIFE BUILDING

Montreal, Québec, H3B 2V6

Tel: 871-1430; Fax: 871-1784

PADĖKA

Mirus mylimai Motinai

a.a. KAZIMIERAI (Charlotte) ŽIŽIŪNIENEI,

dukterys FRANCIS ir ANN su šeimomis, vaikaičiais ir provaikaičiais nuoširdžiai dėkoja visiems dalyvavusiems šv. Mišiose ir laidotuvsė, pareikšusiems užuojautas, atsiuntusiems gėles, aukojusiems šalpai -

Visiems reiškiamė nuoširdžią padėką:

Ann Šilkauskienė ir visi artimieji

Banko, tačiau, atsiradus jų daugiau, kontrole užsims KU asociacija.

KU nariui suteikiamos paskolos suma negali viršyti dešimteriopos to nario pajaus bei 10% KU sukauptų indėlių sumos. Aptarti ir palankūs apmokstinimo mokesčiai.

Įdomu, kad Agrarinis Komitetas, vadovaujamas Mykolo Pronckaus, pasiūlė alternatyvą, kad KU galėtų steigti ne tik fiziniai, bet ir juridiniai asmenys. Tačiau, p.Plokšto nuomone, tada padidėja KU rizika, mat juridiniams asmenims gali grėsti bankrotas (kaip jau ne kartą yra atsitikę neaiškiomis aplinkybėmis... Red.). "Be to, jis baiminasi, kad atradę tokią mažai kontroliuojamą skylę, ja pasinaudos bankai".

Prie šių KU-jų steigimo skatinimo stipriai prisideda Kanados Kredito Unijų Federacija "DESJARDINS", kuri savo programoje numato per 5 metus Kauno regione padėti įsteigti 15 Kredito Unijų. Kanados vyriausybė tą planą finansuoja 450.000 dol.(Am.) suma. Prisideda ir Atviros Lietuvos Fondas.

Geros sėkmės ypač Reginei, ir Juozui Piečaitis!

DĖMESIO:

Š.m.kovo mėn. 5 d., 12 val., sekmadienį, Seselių Namuose susitiksime svečią iš Lietuvos - rašytoją Korneliją PLATELį.

Maloniai kviečiami visi!

KUR DĖTI VARTOTAS PADANGAS IR SPECIALŲ ŽIEMOS SKYSTŲ AUTOMOBILIŲ RADIATORIAMS

Š.m. kovo 19 d. THE GAZETTE dienraštyje INFO skyrių verta pagirti už rūpestį ekologija ir naudingus patarimus dėl padangų ir "antifreeze".

Suvertotų padangų perdirmą skatina "Recyc-Québec" provincinės valdžios agentūra, sudarydama specialias programas ir geromis sąlygomis siūlydama įmonėms, kurios užsiima padangų mainymais, taisymais, perdirmomis, kuro panaudojimui arba kuriančioms geresnes technologijas padangų medžiagos perdirmui. Dvi įmonės, kurios smulkiai su

kapoja padangas, nukentėjo nuo gaisro ir vėl pradės veikti pavasarį. Sukapota guma perdirbama kilimų pamušalams, asfaltui, batų padams ir gelių vazonomams.

Kol kas suvertotos padangos priima kai kurie garažai, padangų ir automobilių reikmenų parduvė. Kai kurie jų ima mokesčių: "Canadian Tire" - \$2, "Pneu Multi" (Ville St. Pierre, tel: 489-5353) - \$1. Jeigu padanga dar neblogame stovyje, pastaroji įmonė priims be mokesčio.

Jeigu turite daugiau kaip 12 senų padangų, gali ma kreiptis į Recyc-Québec, tel: 762-2861.

Skatinkite padangų perdirmą kreipdamiesi į savo išrinktus savivaldybės atstovus, kad skatintų perdirmo programas.

Kad padangos ilgiau tarnautų, važiuokite be staigių stabdymų; patikrinkite kas mėnesį padangų priūtimą. Jeigu jos nėra pakankamai pripūstos, 25% greičiau susidėvi. Prižiūrėkite, kad ratai būtų teisingai suderinti ir pakeiskite padangų vietas, kaip patariama. Tuojau pat nuimkite žieminės padangas, kai pavasarį keliai nebeapdengti sniegu ar druska.

Kitas produktas - yra stipriai nuodingas, vartojamas automobilių radiatoriuose motoro vėsinimui, arba vad. "antifreeze". Jo negalima nuleisti kanalizacijos vamzdžiais. Geriausia supylus į butelius, atiduoti gazolino parduotuvėms ar automobilių remonto dirbtuvėms, arba pristatyti į specialius nuodingų medžiagų sunaikinimo punktus - HHW.

Montrealio mieste specialūs važmenys kas savaitę aplanko skirtingas vietas, surinkdami nuodingas atliekas, kaip, salia jau minėtos, ir motorų alyvą, dažus bei tirpalus, baterijas. Kada ir kur tie surinkėjai pasirodys galite sužinoti paskambinant tel: 868-3334.

Nuo balandžio mėn. HHW važmenys lankysis ir priemiesčiuose. Apie tai galite sužinoti savo rotušėse (City Hall).

Jeigu norite ko paklausti, ar gauti patarimų, liečiančių aplinką, galite

Galima gauti papigintuos SILDYMUJ ALYVOS 1 litras tik 23.9 centai. Skambinti DANNY. tel: 599-1727 ar 366-6740

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29.000.000

REZERVAS virš \$2.000.000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	7.50%	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	7.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.25%
Certifikatus 3 m.	7.75%	Taupymo - kasdienines	1.50%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	6.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	7.50%
180 d. - 364 d.	6.00%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	7.75%
120 d. - 179 d.	5.75%	RRIF-RRSP - 3 m.term.	7.75%
60 d. - 119 d.	5.75%	RRIF - RRSP - taup.	3.00%
30 d. - 59 d.	5.00%		

IMA UŽ:

Neklin. turto:	9.75%	asmenines - nuo	10.00%
1 metų	10.00%		
2 metų	10.25%		
3 metų			

Informacija apie naujas palūkanas "Lito"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

skambinti "Down to Earth" Info Line: 841-8600, local 4357; arba rašyti: "Down to Earth" Sunday Gazette, 250 St. Antoine St. W., Montreal, H2Y 3R7, fax: 987-2399.

● Leonas Balaišis praneša, kad vėl bus priimami siuntiniai laivu į Lietuvą, tomis pačiomis sąlygomis, kaip anksčiau. Skambinti tel: 366-8259.

EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ

Montrealis - Varšuva - Vilnius

birželio 2 d. kaina \$974.; liepos 21 d. - \$1124.

Į šias kainas įeina aerodromų mokesčiai, Varšuvoje nuvežimas į viešbutį ir atgal, nakvynė, pusryčiai. LOT lėktuvo bilietas grizimui galioja 6 mėnesius. Parūpinu bilietus kelionėms ištisus metus. Prašome užsirašyti iki gegužės mėn. 1 d., kol yra vietų, pas: L. Stankevičių, telefonas 669-8834, arba POLTOURS: 521-9910 arba Metro Travel - 761-5878.

EUROPARCEL

APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ.

Mes su malonumu teiksime aukščiausios rūšies patarnaviną, todėl prašome ir toliau naudotis mūsų paslaugomis. Laukiame Jūsų telefono, jeigu norite, kad siuntiniai būtų paimti iš Jūsų namų. Siuntiniai priimami, kaip ir anksčiau, TREČIADIENIAIS, nuo 9 val. r. iki 7 val. v.

Kaina \$5.10 už kg. Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus. Nėra maksimumo svorio. Minimumas - 2 kg. arba \$10.

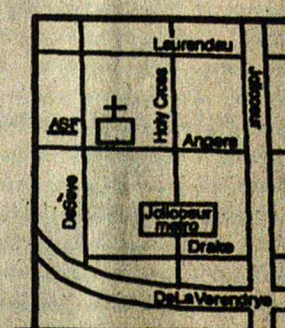
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS.

TEL: 937-9898

1450 rue DE SEVE,

MONTREAL H4E 2A7

Vytas Gruodis, Jr.

Maurice Electrique Ltee

Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor

MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS

102A Allion

LASALLE, Que, H8P 2C5

TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ

3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B, DONNA SVRAKA A.L.B.

PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUMU, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas - Mike OSKOWICZ

3601 Belair St., Montreal, Que. H2A 2B3

Tel: 721-9496;